

Ársreikningur 2023

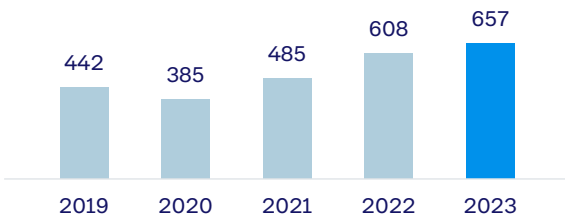
Efnisyfirlit

Lykilstærðir.....	3
Helstu upplýsingar.....	4
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	6
Áritun óháðra endurskoðenda	8
Rekstrarreikningur.....	12
Yfirlit um heildarafkomu.....	13
Efnahagsreikningur	14
Eiginfjáryfirlit	15
Sjóðstreymisyfirlit	16
Skýringar.....	17
Viðauki I; Stjórnarháttayfirlýsing	45
Viðauki II; Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	52

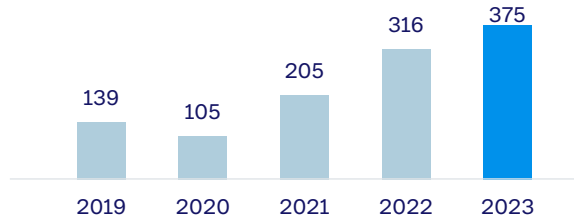

Lykilstærðir

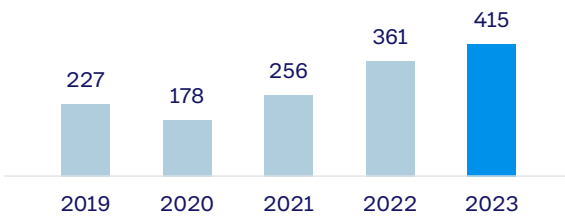
Rekstrartekjur

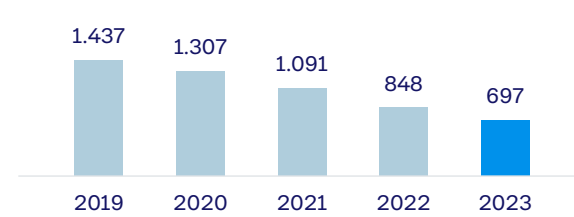
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði

Handbært fé frá rekstri

Nettó skuldir

<p>Uppsett afl</p> <p>⚡ 2.146 MW</p>	<p>15 Vatnsaflsst.</p> <p>1.991 MW</p>	<p>3 Jarðvarmast.</p> <p>153 MW</p>	<p>2 Vindmyllur</p> <p>2 MW</p>
---	---	--	--

Helstu upplýsingar - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar*

	2023	2022	2021	2020	2019
Rekstur					
Rekstrartekjur	571.390	708.665	543.608	380.209	432.039
Innleystar áhættuvarnir	86.044	(100.412)	(58.881)	5.262	10.047
Rekstrartekjur samtals	657.434	608.253	484.727	385.471	442.086
Rekstrar- og viðhaldskostnaður	(159.961)	(153.884)	(151.579)	(137.893)	(145.299)
Rekstrarhagnaður án afskrifta (EBITDA)	497.473	454.369	333.148	247.578	296.787
Afskriftir og virðisrýrnun	(105.931)	(107.820)	(107.446)	(98.128)	(104.708)
Rekstrarhagnaður (EBIT)	391.542	346.549	225.702	149.450	192.079
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(17.177)	(31.183)	(21.084)	(45.266)	(53.531)
Áhrif dóttur- og hlutdeildarféлага	918	522	57	435	183
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði	375.283	315.888	204.675	104.619	138.731
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(18.242)	61.616	33.454	970	(1.323)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	(17.696)	81.547	(46.301)	(12.726)	(8.011)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(1.467)	11.071	(10.661)	(9.087)	6.779
	(37.405)	154.234	(23.508)	(20.843)	(2.555)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	337.878	470.122	181.167	83.776	136.176
Tekjuskattur	(128.391)	(171.386)	(68.778)	(33.144)	(52.388)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi.....	209.487	298.736	112.389	50.632	83.788
Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi.....	0	(137.231)	23.231	17.919	19.972
Hagnaður ársins	209.487	161.505	135.620	68.551	103.760
Efnahagur					
Heildareignir	3.614.248	3.872.948	3.742.237	3.711.752	3.852.999
Eigið fé	2.364.114	2.296.676	2.213.205	2.103.321	2.108.786
Skuldir	1.250.134	1.576.272	1.529.032	1.608.431	1.744.213
Nettó skuldir **	697.319	848.080	1.091.247	1.307.269	1.436.923
Sjóðstreymi					
Veltufé frá rekstri (FFO)	479.416	422.291	287.548	198.501	242.371
Handbært fé frá rekstri	415.177	361.411	256.432	178.434	226.991
Fjárfestingar	(121.782)	(5.721)	(11.474)	52.197	(22.720)
Fjármögnun	(362.868)	(268.507)	(238.288)	(244.441)	(202.516)
Lausafé					
Handbært fé í árslok	85.256	150.945	65.898	58.986	70.590
Óáadregin lán	125.000	150.000	150.000	250.000	150.000
Lausafé alls	210.256	300.945	215.898	308.986	220.590
Kennitölur					
Arðsemi eiginfjár	9,1%	7,3%	6,4%	3,3%	5,1%
Eiginfjárhlutfall	65,4%	59,3%	59,1%	56,7%	54,7%
Vaxtaþekja (EBITDA / nettó vaxtagjöld)	44,31x	14,31x	7,80x	5,66x	5,53x
Veltufé frá rekstri / nettó skuldir	68,8%	49,8%	26,4%	15,2%	16,9%
Veltufé frá rekstri / vaxtagjöld	14,11x	11,83x	6,63x	4,39x	4,16x
Nettó skuldir / EBITDA	1,40x	1,87x	3,28x	5,28x	4,84x
Lánshæfiseinkunn án ríkisábyrgðar í árslok					
Standard & Poor's	A-	BBB+	BBB+	BBB	BBB
Moody's	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1

* Fjárhæðir eru vegna móðurfélagsins, sjá nánar skýringu nr. 2g

**Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frádrögnum handbæru fé

Ársfjórðungsyfirlit 2023 - óendurskoðað

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar frh.

	1. ársfj.	2. ársfj.	3. ársfj.	4. ársfj.	Samtals
Rekstrartekjur					
Raforkusala	151.790	129.897	122.416	132.145	536.248
Innleystar áhættuvarnir	13.391	21.869	28.789	21.995	86.044
Aðrar tekjur	10.242	4.563	12.406	7.931	35.142
	<u>175.423</u>	<u>156.329</u>	<u>163.611</u>	<u>162.071</u>	<u>657.434</u>
Rekstrargjöld					
Orkuvinnsla	24.794	26.576	27.257	26.145	104.772
Almennar rannsóknir	2.459	2.522	2.194	3.282	10.457
Annar rekstrarkostnaður	10.199	10.219	11.202	13.112	44.732
Afskriftir og virðisryrnun	26.579	26.457	26.289	26.606	105.931
	<u>64.031</u>	<u>65.774</u>	<u>66.942</u>	<u>69.145</u>	<u>265.892</u>
Rekstrarhagnaður	111.392	90.555	96.669	92.926	391.542
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur	5.327	5.149	6.248	6.023	22.747
Vaxtagjöld	(8.907)	(8.718)	(8.323)	(8.026)	(33.974)
Innleystur gjaldeyrismunur	636	78	(790)	(5.874)	(5.950)
	<u>(2.944)</u>	<u>(3.491)</u>	<u>(2.865)</u>	<u>(7.877)</u>	<u>(17.177)</u>
Áhrif dóttur- og hlutdeildarfélaganna	227	229	188	274	918
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði	108.675	87.293	93.992	85.323	375.283
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	14.953	(55.083)	6.089	15.799	(18.242)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	34.723	2.366	(28.418)	(26.367)	(17.696)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(9.253)	909	(137)	7.014	(1.467)
	<u>40.423</u>	<u>(51.808)</u>	<u>(22.466)</u>	<u>(3.554)</u>	<u>(37.405)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	149.098	35.485	71.526	81.769	337.878
Tekjuskattur	(57.510)	(13.101)	(26.071)	(31.709)	(128.391)
Hagnaður	91.588	22.384	45.455	50.060	209.487
Úr sjóðstreymi					
Handbært fé frá rekstri	144.419	104.365	113.829	52.564	415.177
Aðrir mælikvarðar					
Uppsett afl í lok árs (MW)	2.146	2.146	2.146	2.146	2.146
Meðalv. stórnotendur án flutnings USD/MWst*	30,6	42,9	32,7	21,1	23,2
Meðalv. forgangorka án flutnings ISK/kWst	6,7	6,2	5,3	5,3	5,0
Selt magn (GWst)	14.686	14.629	14.052	13.336	14.028
Rannsókn- og þróunarkostnaður	33.842	14.712	11.941	10.916	11.823
Slysatíðni: H200**	0,9	0,6	0,3	0,3	0,3

* Flutningskostnaður er dreginn frá í útreikningi á meðalverði

** H200 er fjöldi fjarvistarlysna á hverjar 200.000 vinnustundir

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tilgangur Landsvirkjunar er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni.

Ársreikningur Landsvirkjunar fyrir árið 2023 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga og hefur að geyma ársreikning félagsins þar sem færð er hlutdeild í afkomu dótturfélaganna Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjunar Power ehf. og hlutdeildarféлага. Ekki er gerður samstæðuársreikningur, sjá nánar skýringu nr. 2g. Bandaríkjadalur (USD) er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins og eru fjárhæðir í ársreikningnum birtar í þúsundum bandaríkjadala.

Rekstrartekjur félagsins námu 657,4 milljónum USD á árinu 2023 samanborið við 608,3 milljónir USD árið á undan. Tekjur hækka því um 49,1 milljón USD. Hækkunin er aðallega tilkomin vegna hækkunar á innlestum áhættuvörnum. Rekstrargjöld námu 265,9 milljónum USD á árinu 2023 en voru 261,7 milljónir USD árið 2022. Rekstrarhagnaður fyrirtækisins nam 391,5 milljónum USD á árinu 2023 samanborið við 346,5 milljónir USD árið á undan.

Landsvirkjun hefur gert afleiðusamninga í því skyni að stýra áhættu í rekstri fyrirtækisins. Samningar hafa verið gerðir vegna vaxtaáhættu og gengisáhættu, en auk þess hafa verið gerðir afleiðusamningar til þess að verjast áhættu vegna sveiflna í markaðsverði á áli og raforku á Nord Pool markaði, þar sem hluti rekstrartekna ræðst af því.

Fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur námu 54,6 milljónum USD á árinu 2023, en á árinu 2022 voru fjármunatekjur umfram fjármagnsgjöld 123,1 milljón USD. Breytingin á milli ára nemur 177,7 milljónum USD. Breytingin er að mestu vegna gagnvirðisbreytinga afleiðusamninga. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 375,3 milljónum USD á árinu en var 315,9 milljónir USD árið 2022. Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður ársins 209,5 milljónum USD en árið áður var hagnaður að fjárhæð 161,5 milljónir USD.

Eigið fé í árslok 2023 nam 2.364,1 milljón USD, en 2.296,7 milljónum USD í árslok 2022 samkvæmt efnahagsreikningi og leggur stjórn félagsins til að hagnaður ársins verði færður til hækkunar á eigin fé. Stjórn félagsins fyrirhugar að gera tillögu á aðalfundi um arðgreiðslu til eigenda að fjárhæð 150 milljónir USD í samræmi við arðgreiðslustefnu Landsvirkjunar, en vísar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í fyrirtækinu og Eignarhlutir ehf. 0,1%.

Handbært fé í árslok nam 85,3 milljónum USD og óáadregin veltlán námu 125,0 milljónum USD. Lausafé og óáadregin lán í árslok námu því 210,3 milljónum USD. Handbært fé frá rekstri nam 415,2 milljónum USD. Landsvirkjun greiddi niður skuldir um 222,9 milljónir USD. Handbært fé lækkaði um 65,7 milljónir USD á árinu.

Stjórnarhættir

Stjórn Landsvirkjunar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland. Stjórnarháttayfirlýsingu stjórnar er að finna í viðauka með ársreikningnum. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti og áhættustýringu er ennfremur að finna í skýringum nr. 27 til 37 og viðaukum með ársreikningi.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, samfélags- og starfsmannamál, stefnu þess í mannréttindamálum, hvernig það spornar við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í viðauka með ársreikningnum.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur félagsins í samræmi við alþjóðlega reikningssskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2023 og rekstrarafkomu félagsins og breytingu á handbæru fé á árinu 2023.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar fyrir árið 2023 gefi glögggt yfirlit um árangur af rekstri fyrirtækisins, stöðu þess og þróun og lýsi helstu áhættuþáttum sem fyrirtækið býr við.

Stjórn og forstjóri staðfesta hér með ársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 29. febrúar 2024.

Í stjórn félagsins:

Jónas Þór Guðmundsson

Jón Björn Hákonarson

Álfheiður Ingadóttir

Gunnar Tryggvason

Soffía Björk Guðmundsdóttir

Forstjóri:

Hörður Arnarson

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Landsvirkjunar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Landsvirkjunar fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2023, efnahag þess 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Það er álit okkar að áritun okkar á ársreikning Landsvirkjunar sé í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda hér að neðan. Við erum óháð Landsvirkjun í samræmi við alþjóðlegar siðareglur (IESBA Code) fyrir endurskoðendur sem og siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, höfum við ekki veitt Landsvirkjun óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði sem að okkar faglega mati hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi Landsvirkjunar árið 2023. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
Raforkusala Stærstur hluti tekna af raforkusölu Landsvirkjunar kemur frá iðnaði eða um 80%. Tekjurnar byggja á afhentu magni og samningsbundnum verðum sem eru háð ákveðnum skilyrðum. Vegna umfangs og breytileika í verðum teljum við að raforkusala til iðnaðar sé ein af megináherslum í endurskoðuninni.	Við endurskoðun okkar á raforkusölu til iðnaðar höfum við farið yfir það innra eftirlit sem til staðar er hjá Landsvirkjun við útreikning á tekjum og samþykktarferli við gerð tekjureikninga. Við höfum farið yfir útreikninga á einingaverðum meðal annars með því að fara yfir forsendur þeirra og borið saman við samningsákvæði og opinberar upplýsingar ásamt því að staðfesta að selt magn sé í samræmi við mælingar.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Virðismat aflstöðva

Meðal rekstrarfjármuna eru aflstöðvar og er bókfært verð þeirra í árslok 2.889 milljónir USD. Eignirnar eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisrýrnun.

Virði aflstöðvanna er háð mati stjórnenda á væntum nýtingartíma þeirra og þar sem að þær eru stærsta eignin teljum við virðismat þeirra vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Að því er varðar mat á virði aflstöðvanna vísuð við í skýringu 9 um rekstrarfjármuni og skýringu 49 um mikilvægar reikningskilaaðferðir.

Við fórum yfir virðisrýrnunarpróf stjórnenda á aflstöðvum. Við endurskoðunina fórum við yfir þá aðferðarfræði sem beitt er við virðisrýrnunarprófið og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við yfirferð okkar á virðisrýrnunarprófinu fórum við yfir helstu forsendur stjórnenda m.a.:

- Áætlanir sem þeir byggja á við útreikninga í virðisrýrnunarprófinu.
 - Hver vegin meðalarðsemi (WACC) er og með hvaða hætti hún er reiknuð og forsendur útreikninganna.
- Við fórum yfir hvort útreikningar í virðisrýrnunarprófinu væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort að skýringar í ársreikningnum varðandi virðismat aflstöðvanna væru viðeigandi.

Aðrar upplýsingar

Stjórnendur bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, stjórnarháttayfirlýsingu og ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við gefum ekkert form af staðfestingum eða ályktunum vegna þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Landsvirkjunar. Ef við á skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa Landsvirkjun upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissu er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits Landsvirkjunar.
- Metum hvort reikningssskilaaðferðir sem notaðar eru og tengdar skýringar séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi Landsvirkjunar.

Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og, þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Jafnframt því að sinna skyldum okkar sem kjörnir endurskoðendur félagsins hefur Deloitte veitt félaginu ýmsa aðra heimilaða þjónustu svo sem könnun árslutareiknings, aðra staðfestingarvinnu og reikningsskilaráðgjöf. Deloitte hefur til staðar innri ferla sem tryggja óhæði sitt áður en við tökum að okkur önnur verkefni. Deloitte hefur staðfest skriflega við endurskoðunarnefndina að við erum óháð Landsvirkjun.

Deloitte var kjörið endurskoðandi Landsvirkjunar á aðalfundi félagsins þann 26. apríl 2023. Deloitte hefur verið endurskoðandi Landsvirkjunar síðan á aðalfundi félagsins ársins 2014.

Reykjavík, 29. febrúar 2024

Deloitte ehf.

Birna María Sigurðardóttir
Endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur

	Skýr.	2023	2022
Rekstrartekjur			
Raforkusala	3	536.248	691.156
Innleystar áhættuvarnir		86.044 (100.412)
Aðrar tekjur	3	35.142	17.509
		<u>657.434</u>	<u>608.253</u>
Rekstrargjöld			
Orkuvinnsla		200.446	199.738
Almennar rannsóknir		18.697	19.526
Annar rekstrarkostnaður		46.749	42.440
		<u>265.892</u>	<u>261.704</u>
Rekstrarhagnaður		<u>391.542</u>	<u>346.549</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur		22.747	3.942
Vaxtagjöld		(33.974) (35.701)
Gjaldeyrismunur		(7.417)	11.647
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	29	(18.242)	61.616
Gangvirðisbreytingar annarra afleiðusamninga		(17.696)	81.547
	6	<u>(54.582)</u>	<u>123.051</u>
Áhrif dóttur- og hlutdeildarféлага	13,14	918	522
Hagnaður fyrir tekjuskatt		337.878	470.122
Tekjuskattur	7	(128.391) (171.386)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi		209.487	298.736
Tap af aflagðri starfsemi	8	0 (137.231)
Hagnaður ársins		<u>209.487</u>	<u>161.505</u>

Skýringar nr. 1 til 59 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu

	2023	2022
Hagnaður ársins	209.487	161.505
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning:		
Lífeyrisskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	(2.306)	(1.380)
Niðurrifsskuldbinding að frádregnum tekjuskatti, breyting	0	2.404
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning:		
Þýðingarmunur vegna dóttur- og hlutdeildarféлага	258	(565)
Þýðingarmunur endurflokkaður vegna sölu dótturfélags	0	41.506
Rekstrarliðir færðir á eigið fé samtals	(2.048)	41.965
Heildarhagnaður ársins	<u>207.439</u>	<u>203.470</u>

Skýringar nr. 1 til 59 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur

Eignir	Skýr.	2023	2022
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	9,16	2.918.386	2.984.071
Undirbúningskostnaður	10	115.156	100.011
Aðrar óefnislegar eignir	10	50.088	48.513
Afleiðusamningar	12	74.260	98.964
Dótturfélög	13	7.458	6.579
Hlutdeildarfélag	14	4.725	4.707
Lán til tengdra aðila	15	232.940	268.840
Eignarhlutir í öðrum félögum		676	631
Fastafjármunir samtals		<u>3.403.689</u>	<u>3.512.316</u>
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	17	67.827	115.896
Kröfur á tengda aðila		41.270	39.935
Afleiðusamningar	12	16.206	53.856
Handbært fé	18	85.256	150.945
Veltufjármunir samtals		<u>210.559</u>	<u>360.632</u>
Eignir samtals		<u>3.614.248</u>	<u>3.872.948</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Eigendaframlög	19	586.512	586.512
Bundin hlutdeild	20	2.199	197
Þýðingarmunur	20	(16.449)	(16.707)
Annað eigið fé		1.791.852	1.726.674
Eigið fé samtals		<u>2.364.114</u>	<u>2.296.676</u>
Langtímaskuldir			
Vaxtaberandi skuldir	21	754.956	776.406
Lífeyrisskuldbindingar	23	39.431	36.427
Tekjuskattskuldbinding	7	240.682	232.912
Leiguskuldbinding	16	9.931	4.472
Afleiðusamningar	12	989	5.535
		<u>1.045.989</u>	<u>1.055.752</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	24	53.173	74.798
Vaxtaberandi skuldir	22	27.619	222.619
Tekjuskattur til greiðslu	7	119.232	195.059
Skuld við tengd félög		134	0
Afleiðusamningar	12	3.987	28.044
		<u>204.145</u>	<u>520.520</u>
Skuldir samtals		<u>1.250.134</u>	<u>1.576.272</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>3.614.248</u>	<u>3.872.948</u>

Skýringar nr. 1 til 59 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjáryfirlit

	Eigenda- framlög	Endurmats- reikningur	Bundin hlutdeild	Þýðingar- munur	Annað eigið fé	Eigið fé samts
Breytingar á eigin fé 2022						
Eigið fé 1. janúar 2022.....	586.512	169.952	71.143	(57.648)	1.443.246	2.213.205
Hagnaður ársins.....					161.505	161.505
Þýðingamunur				(565)	(565)	
Þýðingamunur mf. vegna sölu dótturfélags				41.506		41.506
Niðurrifsskuldbinding, breyting		2.404				2.404
Lífeyrisskuldbinding, breyting					(1.380)	(1.380)
Heildarhagnaður ársins.....		2.404	0	40.941	160.125	203.470
Hlutdeild í hagn. dóttur- og hlutd.fél. millif.....			8.477		(8.477)	0
Bundin hlutd. mf. vegna sölu dótturfélags.....			(79.423)		79.423	0
Endurmat mf. vegna sölu dótturfélags		(165.686)			165.686	0
Arður til eigenda					(120.000)	(120.000)
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....		(6.670)			6.670	0
Eigið fé 31. desember 2022.....	586.512	0	197	(16.707)	1.726.674	2.296.676
Breytingar á eigin fé 2023						
Eigið fé 1. janúar 2023	586.512	0	197	(16.707)	1.726.674	2.296.676
Hagnaður ársins					209.487	209.487
Þýðingamunur				258		258
Lífeyrisskuldbinding, breyting					(2.306)	(2.306)
Heildarhagnaður ársins.....		0	0	258	207.181	207.439
Hlutdeild í hagn. dóttur- og hlutd.fél. millif.....			2.002		(2.002)	0
Arður til eigenda					(140.000)	(140.000)
Eigið fé 31. desember 2023	586.512	0	2.199	(16.449)	1.791.852	2.364.114

Skýringar nr. 1 til 59 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit

	2023	2022
Rekstrarhreyfingar		
Rekstrarhagnaður	391.542	346.549
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:		
Afskriftir og virðisrýrnun	105.931	107.820
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(2.251)	(2.027)
Aðrir liðir	(472)	(63)
Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða	494.750	452.279
Rekstrartengdar eignir og skuldir, breyting	26.131	(26.783)
Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða	520.881	425.496
Innborgaðar vaxtatekjur	21.765	3.836
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(39.793)	(34.636)
Greiddir skattar	(87.676)	(33.285)
Handbært fé frá rekstri	415.177	361.411
Fjárfestingarhreyfingar		
Aflstöðvar í rekstri	(21.652)	(14.191)
Virkjunarundirbúningur	(22.088)	(3.420)
Greiddur arður frá dótturfélögum	0	15.584
Aðrir rekstrarfjármunir	(5.721)	(3.342)
Keypt hlutabréf	(18)	(63)
Tekjuskattur vegna söluhagnaðar hlutabréfa í dótturfélagi	(112.805)	0
Seldar eignir	572	154
Lán til tengdra aðila, afborganir	39.930	(443)
Fjárfestingarhreyfingar	(121.782)	(5.721)
Fjármögnunarhreyfingar		
Greiddur arður	(140.000)	(120.000)
Lækkun hlutafjár	0	963
Afborganir langtímalána	(222.868)	(149.470)
Fjármögnunarhreyfingar	(362.868)	(268.507)
Breyting á handbæru fé	(69.473)	87.183
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	3.784	(2.136)
Handbært fé í ársbyrjun	150.945	65.898
Handbært fé í árslok	85.256	150.945
Fjárfestingarhreyfingar án greiðsluáhrifa:		
Seld hlutabréf í dótturfélagi	0	304.613
Veitt lán	0	(304.613)
Fjármögnunarhreyfingar án greiðsluáhrifa:		
Lækkun hlutafjár í hlutdeildarfélagi	280	0

Skýringar nr. 1 til 59 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Skýringar

Almennar upplýsingar

1. Landsvirkjun

Landsvirkjun er sameignarfyrtæki sem er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Katrínartúni 2, Reykjavík. Landsvirkjun starfar á grundvelli laga nr. 42/1983 um fyrirtækið. Megintilgangur fyrirtækisins er að stunda starfsemi á orkusviði.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti ársreikninginn 29. febrúar 2024.

Skýring nr. 40 inniheldur upplýsingar um breytingar og endurbætur á IFRS stöðlum og skýringar nr. 41-57 innihalda upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

b. Matsaðferðir

Reikningsskilin byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að eftirfarandi eignir og skuldir eru metnar á gangvirði; afleiðusamningar, veltufjáreignir og eignarhlutar í öðrum félögum. Rekstrarfjármunir til sölu og eignasamstæður til ráðstöfunar eru færðar á bókfærðu verði eða gangvirði, hvoru sem lægra reynist.

c. Framsetningar- og starfrækslugjaldmiðill

Reikningsskilin eru birt í bandaríkjadöllum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum bandaríkjadala nema að annað sé tekið fram.

d. Mat stjórnenda í reikningsskilum

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring nr. 9 og 49 rekstrarfjármunir
- skýring nr. 10 og 50 undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir
- skýringar nr. 12, 29, 30, 31, 32 afleiðusamningar
- skýring nr. 23 lífeyrisskuldbindingar

e. Ákvörðun gangvirðis

Reikningsskilaaðferðir og skýringar félagsins geta krafist mats á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er notar félagið markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggi slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda.

Skýringar, frh.:

2. Grundvöllur reikningsskilanna frh.:

e. Ákvörðun gangvirðis frh.:

Í tilfalli afleiða annarra en innbyggðra afleiða eru upplýsingar frá mótaðilum, þar sem við á, nýttar við ákvörðun gangvirðis. Fjárstýring leggur þá eigið mat til samanburðar og sannreynir að matið uppfylli kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað eftir stigskiptu kerfi á grundvelli þeirra forsendna sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi stigum:

- Stig 1: Uppgefið verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.
- Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleidd af verði).
- Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis tilheyra mismunandi stigum, þá er gangvirðið allt fært í lægsta stig.

Verði breyting á flokkun gangvirðis á reikningsskilatímabilinu á sér stað tilfærsla um stig í lok þess tímabils.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í eftirfarandi skýringum.

- skýring nr. 12 afleiðusamningar
- skýring nr. 29 innbyggðar afleiður
- skýring nr. 36 langtímalán

f. Starfspáttayfirlit

Öll starfsemi móðurfélagsins fellur undir einn starfspátt, en tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Orkuvinnsla Landsvirkjunar byggist á vatnsafla, jarðhita og vindi. Landsvirkjun selur alla raforku sína á Íslandi, annars vegar í heildsölu til raforkusmásala og hins vegar beint til stórnotenda.

g. Framsetning reikningsskila

Landsvirkjun gerir ekki samstæðuársreikning með dótturfélögum sínum Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjun Power ehf. þar sem áhrif þess eru talin vera óveruleg. Þess í stað eru reikningsskilin gerð í samræmi við kröfur IAS 27 Aðgreind reikningsskil. Afkoma dótturfélaganna er sýnd í einni tölu í rekstrarreikningi í línunni Áhrif dóttur- og hlutdeildarféлага og eignir og skuldir dótturféлага eru ekki sýndar línu fyrir línu í efnahagsreikningi en koma þess í stað fram undir liðnum Eignarhlutir í dótturfélögum.

3. Rekstrartekjur

Raforkusala greinist þannig:

	2023	2022
Heildsala	110.350	99.200
Stórnotendur	425.898	591.956
Raforkusala samtals	536.248	691.156

Innleystar áhættuvarnir sem tengjast raforkusölusamningum eru framsettar með rekstrartekjum í rekstrarreikningi. Nánari upplýsingar um áhættuvarnir er að finna í skýringu 29.

Aðrar tekjur samanstanda af tekjum af sölu á upprunaábyrgðum, verksölu, húsaleigutekjum o.fl.

Í skýringu nr. 43 er gerð frekari grein fyrir tekjuskráningu félagsins.

Skýringar, frh.:

	2023	2022
4. Heildarfjöldi starfsmanna		
Heildarfjöldi starfsmanna greinist þannig:		
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	346	327
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	329	302
5. Laun og launatengd gjöld		
Heildarlaun starfsmanna greinast þannig:		
Laun	43.212	39.126
Iðgjaldatengd lífeyrisiðgjöld	6.183	5.604
Réttindatengd lífeyrisiðgjöld	3.033	2.893
Önnur breyting lífeyrisskuldbindingar	(2.251)	(2.027)
Önnur launatengd gjöld	4.148	3.774
	<u>54.325</u>	<u>49.370</u>
Eignfært á framkvæmdir	(3.925)	(3.306)
Fært í rekstrarreikning	<u>50.400</u>	<u>46.064</u>
Laun og launatengd gjöld skiptast þannig:		
Orkuvinnsla	28.769	25.630
Annar rekstrarkostnaður	25.556	23.740
Eignfært á framkvæmdir	(3.925)	(3.306)
	<u>50.400</u>	<u>46.064</u>
Laun stjórnar, forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjóra greinast þannig:		
Laun stjórnar	221	196
Laun og hlunnindi forstjóra	346	346
Laun 7 framkvæmdastjóra og aðstoðarforstjóra	2.150	2.015
6. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)		
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:		
Vaxtatekjur	22.747	3.942
Vaxtagjöld	(33.429)	(35.036)
Ábyrgðargjald	(545)	(665)
Vaxtagjöld samtals	<u>(33.974)</u>	<u>(35.701)</u>
Innleystur gjaldeyrismunur	(5.950)	576
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(1.467)	11.071
Gjaldeyrismunur samtals	<u>(7.417)</u>	<u>11.647</u>
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(18.242)	61.616
Gangvirðisbreyting annarra afleiðusamninga	(17.696)	81.547
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) samtals	<u>(54.582)</u>	<u>123.051</u>

Eignfærður fjármagnskostnaður var enginn af bundnu fé í mannvirkjum í byggingu á árinu 2023 (2022: enginn).

Skýringar, frh.:

7. Tekjuskattur

2023 2022

Tekjuskattur greinist þannig:

Breyting tekjuskattsskuldbindingar	(7.770)	(84.987)
Tekjuskattur til greiðslu	(119.232)	(195.059)
Tekjuskattur vegna lífeyrisskuldbindingar sem færð er á eigið fé	(1.389)	(832)
Gjaldfærður tekjuskattur	(128.391)	(280.878)

Tekjuskattur af áframhaldandi starfsemi skv. rekstrarreikningi ársins 2022 var 171,4 milljónir USD og tekjuskattur af aflagðri starfsemi var 109,5 milljónir USD, samtals 280,9 milljónir USD, sjá skýringu nr. 8.

Breyting tekjuskattsskuldbindingar greinist þannig:

Breyting á tímabundnum mismun	(7.770)	(84.987)
Breyting tekjuskattsskuldbindingar	(7.770)	(84.987)

	2023	2022
Virkt skatthlutfall		
Hagnaður ársins	209.487	161.505
Tap af aflagðri starfsemi	0	137.231
Tekjuskattur af áframhaldandi starfsemi	128.391	171.386
Hagnaður fyrir tekjuskatt	337.878	470.122
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli	37,6% 127.042	37,6% 176.766
Söluhagnaður hlutabréfa	0,0% 0	23,3% 109.492
Óskattskyldir liðir	0,5% 1.704	(1,1%) (5.204)
Áhrif dóttur,- hlutdeildar- og annarra félaga	(0,1%) (355)	(0,0%) (176)
Virkur tekjuskattur	38,0% 128.391	59,7% 280.878

2023 2022

Breyting tekjuskattsskuldbindingar á árinu greinist þannig:

Tekjuskattsskuldbinding í ársbyrjun	(232.912)	(147.925)
Tekjuskattur færður í rekstrarreikning	(128.391)	(280.878)
Tekjuskattur vegna eiginfjárfærslna	1.389	832
Tekjuskattur til greiðslu	119.232	195.059
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	(240.682)	(232.912)

Tekjuskattsskuldbinding félagsins skiptist þannig:

Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	(225.539)	(197.013)
Afleiðusamningar	(32.321)	(45.834)
Aðrir liðir	17.178	9.935
Tekjuskattsskuldbinding í árslok	(240.682)	(232.912)

8. Aflögð starfsemi

Á árinu 2021 voru samþykkt lög þess efnis að dótturfélagið Landsnet hf. yrði í beinni eigu íslenska ríkisins og/eða sveitarfélaga. Í árslok 2022 náðu fjármála- og efnahagsráðuneytið og Landvirkjun samningum um kaup ríkisins á 64,73% eignarhlut Landsvirkjunar í Landsneti hf. Samkvæmt kaupsamningi greiddi ríkið 305 milljónir bandaríkjadala fyrir hlutinn og frá og með 30. desember 2022 var Landsnet ekki lengur hluti af samstæðu Landsvirkjunar. Söluverðið var greitt með lánasamningum. Afkoma Landsnets hf. fyrir árið 2022 var sett fram sem aflögð starfsemi í rekstrarreikningi í samræmi við kröfur IFRS 5. Orkufjarskipti hf. sem áður var dótturfélag í samstæðu Landsvirkjunar varð hlutdeildarfélag í árslok 2022. Nánari upplýsingar er að finna í samstæðuársreikningi Landsvirkjunar fyrir árið 2022.

Skýringar, frh.:

8. Aflögð starfsemi frh.:

2023 2022

Tap af aflagðri starfsemi skiptist þannig:		
Hlutdeild í afkomu Landsnets hf.	0	21.038
Hlutdeild í afkomu Orkufjarskipta hf.	0	297
Sölutap vegna sölu Landsnets hf.	0 (7.568)
Tekjuskattur vegna skattalegs söluhagnaðar	0 (109.492)
Endurflokkaður þýðingarmunur	0 (41.506)
	0 (137.231)

9. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Aflstöðvar	Aðrar eignir	Samtals	
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2022	5.664.714	43.386	5.708.100	
Viðbætur á árinu	13.288	3.070	16.358	
Selt og aflagt	0 (1.037) (1.037)	
Staða 31.12.2022	5.678.002	45.419	5.723.421	
Viðbætur á árinu	20.799	10.523	31.322	
Selt og aflagt	(14) (1.518) (1.532)
Staða 31.12.2023	5.698.787	54.424	5.753.211	
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2022	2.618.823	23.194	2.642.017	
Afskriftir ársins	96.102	2.176	98.278	
Selt og aflagt	0 (945) (945)	
Staða 31.12.2022	2.714.925	24.425	2.739.350	
Afskriftir ársins	94.855	2.053	96.908	
Selt og aflagt	(14) (1.418) (1.432)
Staða 31.12.2023	2.809.766	25.060	2.834.826	
Bókfært verð				
1.1.2022	3.045.891	20.192	3.066.083	
31.12.2022	2.963.077	20.994	2.984.071	
31.12.2023	2.889.022	29.364	2.918.386	

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nam 508 milljónum USD í árslok 2023 (2022: 467 milljónir USD). Váttryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins er 6.547 milljónir USD að meðtalinni rekstrarstöðvunartryggingu (2022: 6.010 milljónir USD).

10. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir

Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir greinast þannig:

	Eignfærður undirbúningskostnaður	Vatns- og jarðhitarettindi	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2022	200.077	45.611	5.913	251.601
Viðbætur á árinu	4.086	0	1.554	5.640
Staða 31.12.2022	204.163	45.611	7.467	257.241
Viðbætur á árinu	23.385	0	2.356	25.741
Selt og aflagt	0	0 (713) (713)
Staða 31.12.2023	227.548	45.611	9.110	282.269

Skýringar, frh.:

10. Undirbúningskostnaður og aðrar óefnislegar eignir frh.:

	Eignfærður undirbúnings kostnaður	Vatns- og jarðhita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.1.2022	95.252	0	3.923	99.175
Afskriftir á árinu	0	0	642	642
Virðisrýrnun á árinu	8.900	0	0	8.900
Staða 31.12.2022	104.152	0	4.565	108.717
Afskriftir á árinu	0	0	782	782
Virðisrýrnun á árinu	8.240	0	0	8.240
Selt og aflagt	0	0	(713)	(713)
Staða 31.12.2023	112.392	0	4.634	117.026
Bókfært verð				
1.1.2022	104.825	45.611	1.990	152.426
31.12.2022	100.011	45.611	2.902	148.524
31.12.2023	115.156	45.611	4.477	165.243

Undirbúningskostnaður og vatns- og jarðhitaréttindi eru yfirfarin á hverju ári af stjórnendum og athugað er hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Við mat á hugsanlegri virðisrýrnun var byggt á spá um vænt sjóðstreymi yfir afskriftartíma eignanna. Við matið var vænt sjóðstreymi núvirt með 5,50% (2022: 5,43%) veginni meðalávöxtunakröfu. Ef stjórnendur telja að virðisrýrnun hafi orðið er sá undirbúningskostnaður færður til gjalda sem virðisrýrnun.

11. Afskriftir og virðisrýrnun

Afskriftir og virðisrýrnun sundurliðast þannig:

	2023	2022
Aflstöðvar	94.855	96.102
Aðrar eignir	2.053	2.176
Afskrift eigna í rekstri	96.908	98.278
Virðisrýrnun á undirbúningskostnaði	8.240	8.900
Afskriftir hugbúnaðar	782	642
	105.931	107.820

Afskriftir og virðisrýrnun skiptast þannig á rekstrarliði:

	2023	2022
Orkuvinnsla	95.674	97.546
Almennar rannsóknir	8.240	8.900
Annar rekstrarkostnaður	2.017	1.374
	105.931	107.820

12. Afleiðusamningar í efnahagsreikningi

Afleiðusamningar í efnahagsreikningi sundurliðast þannig:

	31.12.2023	31.12.2022
Eignir:		
Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	80.510	98.752
Hrávöruvarnir	6.239	50.583
Gjaldmiðlasamningar	3.717	3.485
	90.466	152.820

Skýringar, frh.:

12. Afleiðusamningar í efnahagsreikningi frh.:

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

	31.12.2023	31.12.2022
Langtímahluti afleiðusamninga	74.260	98.964
Skammtímahluti afleiðusamninga	16.206	53.856
	<u>90.466</u>	<u>152.820</u>
Skuldir:		
Hrávöruvarnir	4.976	33.579
	<u>4.976</u>	<u>33.579</u>
Skípting afleiðusamninga er eftirfarandi:		
Langtímahluti afleiðusamninga	989	5.535
Skammtímahluti afleiðusamninga	3.987	28.044
	<u>4.976</u>	<u>33.579</u>

Í skýringu nr. 29 er gerð grein fyrir forsendum við mat á gangvirði innbyggðra afleiða.

Gangvirði afleiða annarra en innbyggðra afleiða er byggt á uppgefnu mati mótaðila og er sannreynt af fjárstýringu með samanburðarútreikningum byggðum á markaðsgögnum.

13. Eignarhlutir í dótturfélögum

Eignarhlutir í dótturfélögum eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og eru eftirfarandi:

	2023		
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%	665	3.835
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%	150	3.623
		<u>815</u>	<u>7.458</u>

	2022		
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%	564	3.169
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%	(53)	3.410
		<u>511</u>	<u>6.579</u>

Skýringar, frh.:

14. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum sem færðir eru samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eftirfarandi:

	2023		
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Heimsping ehf., Reykjavík	33,3%	0	2
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	45,0%	70	4.272
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	47,0%	33	441
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	0	10
		103	4.725

	2022		
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Heimsping ehf., Reykjavík	33,3%	11	2
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	45,0%	0	4.304
SER eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	47,0%	0	391
Sjávarorka ehf., Reykjavík	33,6%	0	10
		11	4.707

15. Lán til tengdra aðila

Landsvirkjun hefur veitt Ríkissjóði og Orkufjarskiptum hf. langtímalán. Vaxtakjör eru 3,5-6,0%. Fjárhæð lánanna í árslok 2023 nam 232,9 milljónum USD að frádraginni afborgun næsta árs (2022: 268,8 milljónir USD). Næsta árs afborgun nemur 39,9 milljónum USD (2022: 39,9 milljónir USD). Lán til Ríkissjóðs eru tveir lánasamningar, 100 milljónir EUR greiddast í einu lagi árið 2026 og 158,9 milljónir USD greiddast með jöfnum afborgunum á næstu 4 árum.

	31.12.2023	31.12.2022
Ríkissjóður Íslands	269.406	305.294
Orkufjarskipti hf.	3.469	3.468
Næsta árs afborgun	(39.935)	(39.922)
	232.940	268.840

16. Leigusamningar

Félagið er sem leigutaki aðili að leigusamningum vegna fasteigna og lóða. Leigueignir eru færðar meðal rekstrarfjármuna.

	2023		2022	
	Leigueign	Leiguskuld	Leigueign	Leiguskuld
Staða í upphafi árs	6.525	(4.703)	5.485	(4.532)
Viðbót á árinu	6.755	(6.755)	754	(401)
Verðbætur	350	(350)	406	(406)
Gengismunur	0	(202)	0	415
Afskrift af leigueign / afborganir af leiguskuld	(193)	249	(120)	221
Staða í lok árs	13.437	(11.761)	6.525	(4.703)

Næsta árs afborgun er færð meðal skammtímaskulda. Félagið gjaldfærði á árinu 207 þúsund USD (2022: 195 þúsund USD) vegna vaxtagjalda af leiguskuldbindingu. Þá nýtir félagið sér undanþágur IFRS 16 vegna leigu á eignum með lágt virði.

Skýringar, frh.:

16. Leigusamningar frh.:

Leiguskuldbinding - gjalddagagreining - ónúvirt

	2023	2022
Til greiðslu innan árs	2.205	419
Til greiðslu eftir ár en innan 5 ára	6.780	1.306
Til greiðslu eftir 5 ár og síðar	8.791	8.123
Samtals leiguskuldbinding - ónúvirt	17.777	9.848

17. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

31.12.2023 31.12.2022

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

Viðskiptakröfur	60.698	112.730
Aðrar skammtímakröfur	7.129	3.166
	67.827	115.896

Við mat á virðisrýrnun viðskiptakrafna er stuðst við sögulegar upplýsingar ásamt núverandi efnahagshorfum. Í árslok 2023 voru 97% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2022: 96%).

18. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Bankainnstæður	85.256	150.945
	85.256	150.945

19. Eigið fé

Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki Ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í félaginu og Eignarhlutir ehf. 0,1%. Eignarhlutir ehf. eru í eigu Ríkissjóðs. Landsvirkjun er sjálfstæður skattaðili.

20. Þýðingarmunur og bundin hlutdeild

Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélag Landsvirkjunar eru með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið. Bundin hlutdeild sýnir óinnleystan hagnað vegna hlutdeildar í afkomu dóttur- og hlutdeildarfélaga frá 1. janúar 2016. Óinnleystur hagnaður er hlutdeild í hagnaði umfram það sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta.

21. Vaxtaberandi skuldir

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:

	2023	2022
Vaxtaberandi skuldir 1.1.	999.025	1.157.145
Lántökur/vöxtum bætt við höfuðstól	0	248
Afborganir langtímalána	(222.619)	(149.249)
Gengismunur	5.758	(9.821)
Breytingar vegna affalla	411	702
Vaxtaberandi skuldir 31.12.	782.575	999.025

Skýringar, frh.:

21. Vaxtaberandi skuldir frh.:

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Gjalddagar	2023 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar	2022 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar
Skuldir í EUR	2026	4,1%	165.708	1,6%	159.938
Skuldir í USD	2024-2035	4,0%	616.867	3,6%	839.087
			782.575		999.025
Afborganir næsta árs			(27.619)		(222.619)
Skuldir til langs tíma samtals			754.956		776.406

Vaxtakjör af lánum fyrirtækisins voru í árslok frá 2,8-7,3%. Að jafnaði voru nafnvextir á árinu 4,0% (2022: 3,3%) að teknu tilliti til ríkisábyrgðagjalds.

Ábyrgðagjald er reiknað samkvæmt lögum um ríkisábyrgðir nr. 121/1997.

22. Afborganir langtímaskulda

Samkvæmt lánasamningum eru afborganir langtímaskulda eftirfarandi:

	2023	2022
2023	-	222.619
2024	27.619	27.619
2025	182.631	182.631
2026	193.368	187.610
2027	27.619	27.619
2028	131.764	-
Síðar	219.574	350.927
	782.575	999.025

23. Lífeyrisskuldbindingar

Skuldbinding fyrirtækisins til greiðslu verðbóta á eftirlaun lífeyrisþega sem réttindi eiga hjá lífeyrissjóðum ríkis- og bæjarstarfsmanna nam 39,4 milljónum USD í árslok 2023 samkvæmt mati tryggingastærðfræðings, en við útreikningana er miðað við áætlaðar launa- og verðlagsbreytingar í framtíðinni. Vextir umfram hækkun verðlags eru taldir 3,5% og hækkun launa umfram hækkun verðlags er metin 1,5% á ári til jafnaðar. Forsendur um lífslíkur og dánartíðni eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Nýjar dánar- og eftirlifendatöflur voru gefnar út í desember 2021 af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga þar sem stuðst er við reiknilíkan með spá um framtíðar dánar- og eftirlifendatölur. Lífeyrisaldur er reiknaður 65 ár fyrir þá sjóðfélaga sem látið hafa af störfum og eiga geymd réttindi. Er þetta í samræmi við viðmiðanir hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Breyting skuldbindingar greinist þannig:	2023	2022
Staða 1.1.	36.427	39.574
Gjaldfært á árinu	781	866
Greitt á árinu	(3.032)	(2.893)
Tryggingafræðileg breyting	3.696	2.212
Áhrif gengisbreytinga	1.559	(3.332)
Staða 31.12.	39.431	36.427

Lífeyrisskuldbinding 5 ára yfirlit:

	2023	2022	2021	2020	2019
Núvirði skuldbindingar	39.431	36.427	39.574	36.597	36.863

Skýringar, frh.:

24. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:

	31.12.2023	31.12.2022
Viðskiptaskuldir	15.013	16.665
Áfallnir vextir	7.492	9.249
Aðrar skammtímaskuldir	30.668	48.884
	<u>53.173</u>	<u>74.798</u>

25. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Eigendur, dótturfélög, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, lykilstjórnendur og félög og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar félagsins. Lán til Ríkissjóðs eru flokkuð sem eign hjá tengdum aðila.

Viðskipti við tengda aðila

	2023	2022
Sala á vöru og þjónustu:		
Dótturfélög, hlutdeildarfélag	110	21.187
Kaup á vörum og þjónustu:		
Dótturfélög, hlutdeildarfélag	7.517	62.331

Vaxtatekjur frá tengdum aðilum námu 12,9 milljónum USD, (2022: 0,3 milljónir USD) vegna lána. Lánin voru veitt á markaðskjörum sjá nánar í skýringu nr. 15 og 36.

	31.12.2023	31.12.2022
Lán til tengdra aðila greinast þannig:		
Vaxtaberandi lán til Orkufjarskipta hf.	3.469	3.468
Vaxtaberandi lán til Ríkissjóðs Íslands	269.406	305.294
Áfallnir vextir	974	51
Hlutafjárlækkun hjá Orkufjarskiptum hf.	280	0
	<u>274.129</u>	<u>308.813</u>

Viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir við tengda aðila greinast þannig:

	31.12.2023		31.12.2022	
	Kröfur	Skuldir	Kröfur	Skuldir
Dóttur- og hlutdeildarfélag	82 (134)	14 (77)
	<u>82 (</u>	<u>134)</u>	<u>14 (</u>	<u>77)</u>

Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Ekki eru tilgreind sérstaklega viðskipti við Ríkissjóð, að undanskildum lánasamningum, eða félög og stofnanir í hans eigu en þau viðskipti eru eins og um ótengda aðila væri að ræða. Félagið nýtir sér undanþágu frá skýringarkröfum IAS 24 þar sem félagið er í ríkiseigu. Sjá nánar í skýringu 19.

Vænt útlánatap vegna krafna á tengda aðila er metið sérstaklega fyrir hvern aðila með tilliti til aðstæðna á reikningsskiladegi.

Skýringar, frh.:

26. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda félagsins á árinu 2023 nam 116 þúsundum USD (2022: 113 þúsund USD) þar af 73 þúsundum USD (2022: 78 þúsund USD) vegna endurskoðunar og könnunar.

27. Áhættustýring

Skilvirk áhættustýring er grundvallarþáttur í upplýstri ákvarðanatöku og hluti af verklagi á öllum sviðum fyrirtækisins. Stefna Landsvirkjunar í áhættustýringu styður við samfelldan og tryggan rekstur sem og markmið fyrirtækisins á sviði samfélagsábyrgðar.

- Áhættunefnd stjórnar hefur eftirlit með virkni áhættustýringar, áhættustefnu og áhættuumgjörð Landsvirkjunar. Áhættunefnd stjórnar og endurskoðunarnefnd stjórnar upplýsa stjórn um störf nefndanna í samræmi við starfsreglur. Stjórn Landsvirkjunar tekur upplýsingar og tillögur nefndanna til umfjöllunar og afgreiðslu á fundum sínum.

- Forstjóri innleiðir áhættustefnu fyrirtækisins og sér til þess að til staðar séu skilvirk áhættustýringarkerfi og ferli til stuðnings stefnunni. Hann tryggir að ábyrgðarsvið þeirra sem koma að áhættustýringu sé skýrt, að eftirlit með áhættu sé fullnægjandi og yfirsýn sé til staðar yfir áhættuþætti fyrirtækisins. Forstjóri setur jafnframt fram áhættuviðmið fyrir starfsemi fyrirtækisins í samræmi við áhættuvilja.

- Framkvæmdastjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í framkvæmdastjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórar samkvæmt skipuriti félagsins.

- Framkvæmdastjóri hvers sviðs ber ábyrgð á því að áhættustefnu og verklagi sé fylgt í daglegum störfum sviðsins.

- Áhættustjóri Landsvirkjunar þróar og samræmir aðferðafræði og verklag áhættustýringar. Hann styður við framkvæmd áhættustýringar, sinnir eftirliti og tekur þátt í upplýsingagjöf til stjórnar og stjórnenda.

28. Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta Landsvirkjunar verður til í viðskiptum og í annarri starfsemi fyrirtækisins. Fjárstýring ber ábyrgð á greiningu, stýringu og upplýsingagjöf varðandi fjárhagslega áhættu Landsvirkjunar. Fjárhagsleg áhætta félagsins skiptist í markaðsáhættu, lausafjáráhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhætta félagsins er helst tilkomin vegna:

- Verðtenginga í raforkusamningum s.s. við álverð og Nord Pool raforkuverð
- Vaxtaáhættu vegna skulda félagsins
- Gjaldmiðlaáhættu tengdri skuldum og öðru sjóðstreymi

Landsvirkjun notar afleiðusamninga til að verja félagið fyrir markaðsáhættu.

29. Hrávöruáhætta

Félagið ber markaðsáhættu vegna breytinga á álverði og markaðsáhættu vegna breytinga á raforkuverðum á Nord Pool markaði en sú markaðsáhætta er ekki til staðar í árslok. Um 33% af raforkusölu (GWh) Landsvirkjunar á árinu 2023 var tengd álverði og um 10% var tengd raforkuverði á Nord Pool markaði. Félagið hefur gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Slíkir samningar fela í flestum tilvikum í sér að verð er fest eða fest á ákveðnu bili. Félagið verður því af tekjum ef verð hækka en tryggir tekjur ef verð lækka. Landsvirkjun hefur gert afleiðusamninga til varnar um 58% af álverðsáhættu til næstu 12 mánaða. Í árslok 2023 var gangvirði samninga vegna hrávöruvarna jákvætt um 1,3 milljónir USD (2022: jákvætt um 17,0 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

29. Hrávöruáhætta frh.:

Innbyggðar afleiður

Með samningum Landsvirkjunar um sölu á rafmagni með tengingu við álverð verða til innbyggðar afleiður sem færðar eru í reikningskilum félagsins. Innbyggðar afleiður raforkusamninga eru færðar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningskiladegi. Gangvirðisbreytingar vegna þeirra eru færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

	2023	2022
Gangvirði innbyggðra afleiða sundurliðast þannig:		
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársbyrjun	98.752	37.135
Breyting á gangvirði á árinu	(18.242)	61.616
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	80.510	98.752

Skipting innbyggðra afleiða er eftirfarandi:

Langtímahluti innbyggðra afleiða	70.354	88.384
Skammtímahluti innbyggðra afleiða	10.156	10.368
Innbyggðar afleiður samtals	80.510	98.752

Helstu forsendur Landsvirkjunar við mat á gangvirði innbyggðra afleiða eru eftirfarandi:

Útreikningar taka mið af framvirku álverði í LME kauphöllinni og miðast að hámarki við tímalengd framvirks álferils, eða 123 mánuði. Það er mat stjórnenda að væntingar um álverð eftir meira en tíu ár endurspegli álverð þegar samningar voru gerðir og því myndist ekki gangvirðisbreytingar vegna þess tímabils.

Útreikningar takmarkast í tímalengd við endurskoðun á raforkuverði samninga eða samningstíma. Tímalengdin getur þó aldrei orðið meiri en fyrrgreindir 123 mánuðir.

Vegna ákvæða um kaupskyldu raforkukaupenda miðast útreikningar við tryggð lágmarkskaup.

Núvirt er með vöxtum í Bandaríkjunum skv. upplýsingum úr Bloomberg, án álags. Í árslok 2023 var vaxtaferill til núvirðingar á bilinu 3,7 - 5,6% (2022: 3,8 - 5,1%).

Næmnigreining álverðsáhattu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif á rekstrarreikning af breytingum álverðs á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við álverð. Fjárhæðirnar eru fyrir skatta.

31.12.2023

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(17.404)	17.404
Álvarnir	2.428 (2.358)
	(14.976)	15.046

31.12.2022

	Álverð USD/tonn	
	-100	+100
Innbyggðar afleiður	(21.925)	21.925
Álvarnir	5.964 (5.946)
	(15.961)	15.979

Næmnigreining Nord Pool raforkuverðsáhattu

Eftirfarandi tafla sýnir áhrif á rekstrarreikning af breytingum á raforkuverði á Nord Pool markaði á gangvirði fjármálagerninga með tengingu við raforkuverð á Nord Pool markaði. Þar sem Nord Pool markaðsáætta er ekki lengur til staðar eru engin áhrif vegna næmnigreiningar í árslok. Fjárhæðirnar eru fyrir skatta.

31.12.2023

	Raforkuverð EUR/MWst	
	-2	+2
Raforkuvarnir	0	0

31.12.2022

	Raforkuverð EUR/MWst	
	-2	+2
Raforkuvarnir	1.740 (1.740)

Skýringar, frh.:

30. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Starfrækslmynt Landsvirkjunar er bandaríkjadalur og myndast því gjaldmiðlaáhætta af sjóðstreymi, eignum og skuldum í öðrum myntum en bandaríkjadal. Tekjur eru að stærstum hluta í bandaríkjadal og íslenskum krónum en rekstrargjöld í íslenskum krónum veita náttúrulega vörn. Dregið er úr gjaldmiðlaáhattu vegna afborgana skulda, vaxtagreiðslna og annarra gjalda með notkun gjaldmiðlaskiptasamninga.

Uppgjörsáhætta félagsins tengd breytingum á gengi myndast helst vegna skulda í evrum sem eru til langs tíma og greiðslu gjalda og tekjuskatts í íslenskum krónum. Eftirfarandi tafla sýnir stöðu Landsvirkjunar í öðrum myntum en starfrækslmynt.

Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar vegna peningalegra eigna og skulda var eftirfarandi í árslok:

	EUR	ISK	Aðrir gjaldmiðlar
31.12.2023			
Langtímakröfur.....	110.499	3.469	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	7.489	17.858	0
Handbært fé.....	7.933	7.833	0
Afleiðusamningar.....	55.250	0	0
Vaxtaberandi skuldir.....	(165.709)	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(774)	(159.011)	(308)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	14.688	(129.851)	(308)
31.12.2022			
Langtímakröfur.....	106.660	3.468	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	4.206	16.457	0
Handbært fé.....	3.808	8.948	0
Afleiðusamningar.....	69.555	0	0
Vaxtaberandi skuldir.....	(159.938)	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.....	(13.282)	(240.161)	(242)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	11.009	(211.288)	(242)

Gengi helstu gjaldmiðla gagnvart bandaríkjadal árin 2023 og 2022 var eftirfarandi:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2023	2022	2023	2022
EUR.....	0,93	0,95	0,90	0,94
ISK.....	137,98	135,46	136,20	142,04

Skýringar, frh.:

30. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

Næmnigreining

Breyting á gengi bandaríkjadals í árslok um 10% gagnvart eftirtöldum myntum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Greiningin nær aðeins til peningalegra eigna og skulda og gerir ráð fyrir að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar.

	Afkoma / Eigið fé	
	Styrking	Veiking
2023		
EUR	(1.469)	1.469
ISK	12.985 (12.985)
Aðrar myntir	31 (31)
2022		
EUR	(1.101)	1.101
ISK	21.129 (21.129)
Aðrar myntir	25 (24)

Í lok desember 2023 var gangvirði gjaldmiðlaskiptasamninga jákvætt um 3,7 milljónir USD (2022: jákvætt um 3,5 milljónir USD).

31. Vaxtaáhætta

Landsvirkjun býr við vaxtaáhattu vegna vaxtaberandi eigna og skulda sem bera fasta eða breytilega vexti. Áhætta félagsins felst einkum í mögulegri hækkun vaxta á skuldir með breytilega vexti sem leiða myndi til hækkunar vaxtagjalda. Á undanförunum árum hefur Landsvirkjun aukið verulega hlutfall skulda á föstum vöxtum ásamt því að nota gjaldmiðlaskiptasamninga sem fela í sér skipti á gjaldmiðlum og vöxtum til stýringar vaxtaáhattu.

Að teknu tilliti til skiptasamninga var hlutfall fjárskulda með fasta vexti um 77% í árslok 2023 (2022: 82%). Í árslok 2023 var áætlað gangvirði vaxtaberandi skulda fyrirtækisins um 4 milljónum USD hærra en bókfært verð þeirra (5 milljónum USD hærra 2022) sé núvirt með vaxtarófi undirliggjandi mynta án álags. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu fjármálagerninga eftir því hvort þeir bera fljótandi eða fasta vexti.

<i>Fjármálagerningar með fasta vexti</i>	31.12.2023	31.12.2022
Vaxtaberandi skuldir	(547.367)	(766.759)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	(56.015)	(56.015)
Lán til tengdra aðila	272.117	308.031
	<u>(331.265)</u>	<u>(514.743)</u>
<i>Fjármálagerningar með breytilega vexti</i>		
Handbært fé	85.256	150.945
Vaxtaberandi skuldir	(235.208)	(232.266)
Gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningar	55.250	53.330
Lán til tengdra aðila	758	731
	<u>(93.944)</u>	<u>(27.260)</u>

Skýringar, frh.:

31. Vaxtaáhætta frh.:

Næmnigreining vaxtaáhattu

Eftirfarandi töflur sýna áhrif af breytingum vaxta á bókfært virði og áætlað sjóðstreymi til eins árs. Fjárhæðirnar eru fyrir skatta.

31.12.2023

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	(1.747)	1.561
Aðrir afleiðusamningar	(552)	552	(1.815)	485
Vaxtaberandi skuldir	1.657	(1.657)	0	0
Handbært fé	(853)	853	0	0
	252	(252)	(3.562)	2.046

31.12.2022

	Sjóðstreymi		Bókfært virði	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
Innbyggðar afleiður	0	0	(2.000)	1.764
Aðrir afleiðusamningar	(533)	533	(2.239)	(101)
Vaxtaberandi skuldir	2.320	(2.326)	0	0
Handbært fé	(1.509)	1.509	0	0
	277	(284)	(4.239)	1.663

32. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta felur í sér hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Landsvirkjun takmarkar lausafjánhættu með því að tryggja að nægt laust fé sé til staðar á hverjum tíma til að standa við skuldbindingar. Til að jafnvægi sé á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á tryggja lausafjárstöðu fyrirtækisins í formi handbærs fjár og aðgengis að veltílanum.

Í árslok 2023 nam handbært fé um 85 milljónum USD (2022: 151 milljón USD) en ef tekið er tillit til óáðregins veltíláns (125 milljónir USD) þá hefur Landsvirkjun aðgang að alls um 210 milljónum USD (2022: 301 milljón USD). Sjóðstreymi frá rekstri og dreifðar endurgreiðslur lána ásamt góðri lausafjárstöðu og aðgengi að lánalínum tryggir greiðsluhæfi fyrirtækisins að lágmarki út árið 2025.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldir vextir, greinast þannig:

31.12.2023	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Lán til hlutd.félaga	3.469	4.366	405	1.004	839	2.118
Lán til Ríkissjóðs	269.406	296.237	50.761	48.822	196.654	0
Handbært fé	85.256	85.256	85.256	0	0	0
Skammtímakröfur .	69.162	69.162	69.162	0	0	0
Vaxtab. skuldir	(782.575)	(870.978)	(44.329)	(202.130)	(390.324)	(234.194)
Skammtímask.	(170.904)	(170.904)	(170.904)	0	0	0
	(526.186)	(586.861)	(9.650)	(152.303)	(192.832)	(232.076)

Skýringar, frh.:

32. Lausafjánhætta frh.:

31.12.2023	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
<i>Fjármálagerningar sem eru afleiður</i>						
Gjaldmiðlasamn. ...	3.718	4.381	819	1.316	2.247	0
Hrávöruafleiður	1.263	5.191	5.191	0	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamn.	80.510	93.892	10.494	14.097	40.727	28.574
	85.490	103.464	16.503	15.413	42.974	28.574

31.12 2022

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Lán til hlutd.félaga	3.468	4.552	365	357	1.395	2.435
Lán til Ríkissjóðs	305.294	343.505	51.449	50.610	241.446	0
Handbært fé	150.945	150.945	150.945	0	0	0
Skammtímakröfur .	115.909	115.909	115.909	0	0	0
Vaxtab. skuldir	(999.025) (1.133.783) (247.391) (56.974) (453.677) (375.742) (
Skammtímask.	(269.857) (269.857) (269.857) (0	0	0
	(693.266) (788.730) (198.580) (6.006) (210.836) (373.308) (

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðlasamn. ...	3.485	3.229	811	1.173	1.245	0
Hrávöruafleiður	17.005	14.746	15.742 (997)	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamn.	98.752	116.804	10.695	14.682	54.383	37.044
	119.241	134.779	27.248	14.859	55.628	37.044

33. Fjármögnun

Landsvirkjun leggur áherslu á tryggt og fjölbreytt aðgengi að fjármagni. Þannig hefur fyrirtækið sótt fjármagn með útgáfu skuldabréfa, með lántöku frá Evrópska fjárfestingabankanum (EIB) og Norræna fjárfestingabankanum (NIB) og í gegnum verktakafjármögnun í Evrópu og Japan. Þá hefur fyrirtækið aðgang að veltiláni frá viðskiptabönkum sínum. Öll fjármögnun frá árinu 2018 hefur verið græn eða sjálfbærnitengd og er það í samræmi við stefnu fyrirtækisins og áherslu á sjálfbæra þróun og heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna.

Engin ný lán voru tekin á árinu 2023 (2022: 0 m. USD). Afborganir langtímalána voru 223 m. USD (2022: 149 m. USD). Landsvirkjun gekk frá samningum um lánalínu að fjárhæð 125 m. USD til þriggja ára með heimild til tveggja framlenginga til eins árs í senn. Lánalínan kemur í stað eldri lánalínu.

Vaxtaberandi skuldir Landsvirkjunar námu 783 m. USD í árslok 2023 (2022: 999 m. USD). Dreigið er úr áhættu tengdri endurfjármögnun með jafnri dreifingu afborgana og með hæfilegum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími vaxtaberandi skulda er 3,7 ár (2022: 3,7 ár) og hlutfall vaxtaberandi skulda á gjalddaga innan 12 mánaða er 4% (2022: 22%).

Undanfarin ár hefur Landsvirkjun unnið markvisst að því að afnema ríkisábyrgð af útistandandi skuldum þar sem því verður við komið. Nú er eitt lán með ríkisábyrgð og er það á gjalddaga 2026. Í lok árs 2023 voru 21% af skuldum Landsvirkjunar með ríkisábyrgð (2022: 16%) en hlutfallið hækkar milli ára vegna lækkunar skulda. Landsvirkjun greiðir ábyrgðargjald til íslenska ríkisins af skuldum fyrirtækisins sem eru með ríkisábyrgð.

Skýringar, frh.:

34. Græn fjármögnun

Landsvirkjun hefur sett upp grænan fjármögnunarramma („Green Finance Framework“). Græn fjármögnun er nýtt til að fjármagna og endurfjármagna grænar eignir á efnahagsreikningi fyrirtækisins. Landsvirkjun var fyrsta íslenska fyrirtækið til að gefa út græn skuldabréf og í árslok 2023 er heildarútgáfa útistandandi grænna skuldbréfa 200 m. USD. Nánari upplýsingar um rammann og árlega skýrslugjöf má finna á vefsíðu Landsvirkjunar.

35. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga, afleiðusamninga fyrirtækisins, lána til tengdra aðila og handbærs fjár. Um verulegar fjárhæðir getur verið að ræða en Landsvirkjun takmarkar mótaðilaáhættu t.d. með kröfu um tryggð lágmarkskaup í raforkusamningum, ásamt því að fara fram á ábyrgðir frá viðskiptavinum. Þá er gerð krafa um að mótaðilar séu með lánshæfiseinkunn í fjárfestingaflokki þegar kemur að vörslu handbærs fjár og við gerð afleiðusamninga. Í skýringu nr. 47 er gerð nánari grein fyrir mati eigna.

Mótaðilaáhætta fyrirtækisins greinist með eftirfarandi hætti í árslok:

	31.12.2023	31.12.2022
Lán til hlutdeildarfélaganna	3.469	3.468
Lán til Ríkissjóðs	269.406	305.294
Afleiðusamningar	90.466	152.820
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	69.162	115.909
Handbært fé	85.256	150.945
	<u>517.759</u>	<u>728.436</u>

36. Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði lána til tengdra aðila og langtímaskulda

	31.12.2023		31.12.2022	
	Bókfært		Bókfært	
	verð	Gangvirði	verð	Gangvirði
Vaxtaberandi lán til Ríkissjóðs	269.406	274.400	305.294	305.294
Vaxtaberandi langtímaskuldir	(782.575)	(786.536)	(999.025)	(1.004.138)

Gangvirði annarra fjáreigna og fjárskulda er metið jafnt bókfærðu verði þeirra.

Við útreikning á gangvirði vaxtaberandi lána til tengdra aðila og langtímaskulda er notað vaxtaróf undirliggjandi mynta við núvirðingu á væntu sjóðstreymi.

Vextir greinast þannig:

	2023	2022
Vaxtaberandi eignir og skuldir USD	3,7 til 5,6%	3,8 til 5,1%
Vaxtaberandi eignir og skuldir EUR	2,6 til 3,5%	1,5 til 3,5%

Skýringar, frh.:

37. Flokkun gangvirðis

Taflan sýnir stigskiptingu þeirra liða ársreiknings sem færðir eru á gangvirði.

	Stig 2	Stig 3	Samtals
31.12.2023			
Innbyggðar afleiður		80.510	80.510
Aðrar afleiður	4.980		4.980
Eignarhlutir í öðrum félögum		676	676
	4.980	81.186	86.166
31.12.2022			
Innbyggðar afleiður		98.752	98.752
Aðrar afleiður	20.489		20.489
Eignarhlutar í öðrum félögum		631	631
	20.489	99.383	119.872

Helstu forsendur við verðmat á afleiðum má sjá í skýringum 12, 29 og 30.

38. Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir skiptast í ákveðna flokka. Flokkunin hefur áhrif á það hvernig viðkomandi fjármálagerningar eru metnir. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir fyrirtækisins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Fjárfestingar í eiginfjárgerningum - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Lán og kröfur - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Afleiðusamningar á gangvirði um rekstrarreikning	Fjáreignir á gangvirði um rekstrarreikning	Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði	Fjárskuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	Samtals
31.12.2023					
Afleiðusamningar	90.466				90.466
Eignarhlutir í öðrum félögum		676			676
Lán til hlutdeildarfélaganna			3.469		3.469
Lán til Ríkissjóðs			269.406		269.406
Viðskipta- og aðrar skammt.kr.			69.162		69.162
Handbært fé			85.256		85.256
Eignir samtals	90.466	676	427.293	0	518.435
Vaxtaberandi skuldir				782.575	782.575
Afleiðusamningar	4.976				4.976
Viðskipta- og aðrar skammt.sk.				170.904	170.904
Skuldir samtals	4.976	0	0	953.479	958.455

Skýringar, frh.:

38. Flokkar fjármálagerninga frh.:

	Afleiðusamningar á gangvirði um rekstrarreikning	Fjáreignir á gangvirði um rekstrarreikning	Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði	Fjárskuldir á afskrifuðu kostnaðarverði	Samtals
31.12.2022					
Afleiðusamningar	152.820				152.820
Eignarhlutir í öðrum félögum		631			631
Lán til hlutdeildarfélaganna			3.468		3.468
Lán til Ríkissjóðs			305.294		305.294
Viðskipta- og aðrar skammt.kr.			115.909		115.909
Handbært fé			150.945		150.945
Eignir samtals	152.820	631	575.616	0	729.067
Vaxtaberandi skuldir				999.025	999.025
Afleiðusamningar	33.579				33.579
Viðskipta- og aðrar skammt.sk.				269.857	269.857
Skuldir samtals	33.579	0	0	1.268.882	1.302.461

39. Eiginfjárstýring

Landsvirkjun leggur áherslu á að viðhalda traustum eiginfjárgrunni sem styður við frekari þróun félagsins.

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Félagið hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu, breytingar á þeim og nýjar túlkanir sem gilda fyrir reikningsskilatímabil sem hófust 1. janúar 2023 eða síðar. Eftirfarandi staðall og endurbætur tóku gildi 1. janúar 2023:

- IFRS 17 Vátryggingasamningar	Nýr reikningsskilastaðall
- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Reikningsskilaaðferðir í skýringum
- IAS 8 Reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur	Skilgreining á reikningshaldslegu mati
- IAS 12 Tekjuskattur	Skattfrestun vegna eigna og skulda afleiddra af sömu viðskiptum

Það er mat stjórnenda að innleiðing ofangreinds staðals og endurbóta á stöðlum hafi ekki haft veruleg áhrif á ársreikninginn.

Félagið hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi. Þann 1. janúar 2024 taka gildi eftirfarandi endurbætur á stöðlum:

- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Flokkun skulda í skammtíma- eða langtímaluta
- IAS 1 Framsetning reikningsskila	Langtímaskuldir með lánaskilmálum
- IAS 7 Sjóðstreymi og IFRS 7 Fjármálagerningar: Skýringar	Fjármögnun í gegnum birgja
- IFRS 16 Leigusamningar	Leiguskuldbinding í sölu og endurleiguviðskiptum

Það er mat stjórnenda að innleiðing þeirra endurbóta sem fram koma hér að ofan, eða annarra breytinga á stöðlum sem samþykktar hafa verið en hafa ekki tekið gildi, muni ekki hafa veruleg áhrif á ársreikninginn.

Skýringar, frh.:

41. Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem móðurfélagið fer með yferráð. Yferráð eru til staðar þegar fyrirtækið hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu félags í þeim tilgangi að hagnast á starfsemi þess. Við mat á yferráðum er tekið tillit til hugsanlegs atkvæðisréttar sem er nýtanlegur eða breytanlegur. Tekið er tillit til afkomu og efnahags dótturfélaga og eru þau færð samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Ársreikningur félagsins inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi dótturfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verð dótturfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dótturfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður af rekstri dótturfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Eignir og skuldir dótturfélaga með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið eru umreiknaðar í bandaríkjadali miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þeirra eru umreiknuð í bandaríkjadali á meðalgengi ársins. Þýðingarmunur sem myndast við yfirfærsluna í bandaríkjadali er færður á sérstakan lið meðal eigin fjár, þýðingarmun.

42. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem félagið hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yferráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Ársreikningur félagsins inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þess fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

43. Rekstrartekjur

Tekjur af raforkusölu eru vegna sölu til iðnaðar og almenningsveitna samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu.

Tekjur eru færðar eftir tegund vöru og þjónustu á eftirfarandi hátt:

Orkuvinnsla

Tekjur orkuvinnslu verða til vegna sölu á rafmagni sem unnið er með vatnsafl, vindafli og jarðvarma.

Tekjusköpun orkuvinnslu verður til við afhendingu rafmagns á umsömdu verði. Þjónustuskyldan er að afhenda rafmagn yfir tíma og er samningsverð sú þóknun sem Landsvirkjun væntir að fá greidda, á annað hvort dagsverði eða samningsverði. Þjónustuskyldan er uppfyllt yfir tíma og endurspeglar þær tekjur sem færðar eru á samningsverði hvernar afhentrar einingar sem er sú fjárhæð sem fyrirtækið hefur rétt til að tekjufæra. Réttur til að gera reikning vegna sölu á raforku verður til þegar raforka er unnin og afhent og rétturinn til að gera reikning fyrir hefur stofnast fyrir þóknun sem mun undir flestum kringumstæðum vera sú sama og virði fyrir viðskiptavin.

44. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda eru afföll, yfirverð, innleystir vaxtaskiptasamningar og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og virðis þeirra á gjalddaga miðað við virka vexti.

Skýringar, frh.:

44. Vaxtatekjur og vaxtagjöld frh.:

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis á líftíma fjármálagernings eða styttra tímabili, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlaðir fyrirtækið sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins.

45. Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld fela í sér hagnað eða tap af veltufjáreignum og veltufjárskuldum, innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar og breytingar á gjaldeyrismun.

46. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok árs. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í bandaríkjadali er færður í rekstrarreikning. Aðrar eignir en peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar yfir í bandaríkjadali á gengi viðskiptadags. Efnislegar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar yfir í bandaríkjadali á gengi þess dags er gangvirðið var ákveðið.

47. Virðisrýrnun

a. Fjáreignir

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi og á jafnt við um; (i) fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði, (ii) fjáreignir sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, (iii) kröfur vegna leigusamninga, (iv) samningseignir innan efnissviðs IFRS 15, og (v) ákveðnar skriflegar lánaskuldbindingar og samningsbundnar fjárhagslegar ábyrgðir.

Vænt útlánatap fjáreigna er metið eftir því á hvaða stigi virðisrýrnunarlíkansins viðkomandi fjáreign flokkast:

Stig 1: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að vanefndir verði á næstu 12 mánuðum,

Stig 2: Vænt útlánatap er metið út frá líkum á því að til vanefnda komi einhvern tímann á líftíma fjáreignarinnar,

Stig 3: Hlutlægar vísbendingar eru til staðar um að fjáreign sé virðisrýrð.

Upphaflega eru fjáreignir skráðar á stig 1, að undanskildum viðskiptakröfum og þeim fjáreignum sem eru virðisrýrðar við upphaflega skráningu. Fjáreignir eru færðar á stig 2 verði veruleg aukning í útlánaáhættu mótaðila frá upphaflegri skráningu, en félagið framkvæmir slíkt mat á hverjum uppgjörssdegi. Viðskiptakröfur félagsins eru án verulegs fjármögnunarþáttar og því færðar á stig 2 við upphaflega skráningu í samræmi við einfaldað líkan sem staðallinn setur fram fyrir slíkar fjáreignir.

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna (stig 3). Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði eignar annars vegar og núvirtu framtíðarsjóðstreymi hins vegar, miðað við upphaflega virka vexti. Virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu er reiknuð með hliðsjón af gangvirði viðkomandi eigna á hverjum tíma.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem átt hafa sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Þegar um er að ræða annaðhvort fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eða skuldabréf sem færð eru sem fjáreignir til sölu, þá er bakfærsla virðisrýrnunar færð í rekstrarreikning. Þegar um er að ræða hlutabréf, sem færð eru sem fjáreignir til sölu, er bakfærsla virðisrýrnunar færð á yfirlit um heildarafkomu.

Félagið afskráir kröfur þegar vísbendingar eru til staðar um verulega fjárhagslega erfiðleika skuldara og raunhæfar líkur á endurheimtu eru ekki til staðar.

Breytingar á virðisrýrnunarframlagi fjáreigna í afskriftareikning eru færðar í rekstrarreikning á því tímabili sem matið fer fram.

Skýringar, frh.:

b. Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna fyrirtækisins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörstigi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess að svo sé er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar að minnsta kosti árlega vegna ófnilslegra eigna með ótilgreindan líftíma.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi, en síðan færð til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði fastafjármuna sem tilheyrir einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum eignum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að teknu tilliti til afskrifta.

48. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskattur færður á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstigi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Tekjuskattsskuldbinding er færð í ársreikninginn. Útreikningurinn byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi félagsins hins vegar. Mismunur sem þannig kemur fram stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil félagsins og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun vegna þess að gjöld eru ekki færð á sama tíma í ársreikningi og skattuppgjöri.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að hægt sé að nýta framtíðarhagnað á móti eigninni. Skatteign er metin á hverjum uppgjörstigi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

49. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru við upphaflega skráningu færðir á kostnaðarverði.

Kostnaðarverð felur í sér allan þann kostnað sem fellur til við kaup eignar. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem byggðir eru í eigin reikning er samanlagður kostnaður við byggingu svo sem efniskostnaður og launakostnaður og jafnframt allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir við að koma eigninni í starfhæft ástand.

Ef einstakir hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi áætlaðan nýtingartíma er þeim skipt upp í samræmi við mismunandi líftíma þeirra.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Skýringar, frh.:

49. Rekstrarfjármunir frh.:

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Afskriftaaðferðir, áætlaður nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á hverjum reikningskiladegi.

Afskriftahlutföll og nýtingartími eru eftirfarandi:

	Afskriftir Nýtingartími	
Aflstöðvar:		
Mannvirki	1,67%	60 ár
Vél- og rafbúnaður	2,5-6,67%	15-40 ár
Stíflur og veitur	1,67-3,33%	30-60 ár
Gufuafllstöðvar	1,67-6,67%	15-60 ár
Vindmyllur	5,00%	20 ár
Skrifstofuhúsnæði	2,00%	50 ár
Leigugeignir	2,00%	50 ár
Áhöld og búnaður	10-25%	4-10 ár
Bifreiðar og vinnuvélar	10-20%	5-10 ár

50. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun og afskriftum. Ekki eru eignfærðir vextir vegna undirbúningskostnaðar.

Kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til. Undirbúningskostnaður vegna fyrirhugaðra framkvæmda er eignfærður meðal fastafjármuna. Undirbúningskostnaður er aðeins eignfærður ef líkur eru á hagrænum ábata í framtíðinni og fyrirtækið ætlar sér og hefur getu til að ljúka við, nýta eða selja hann. Kostnaðurinn er ekki afskrifaður á þessu stigi heldur er tekið tillit til mögulegrar virðisrýrnunar ef áform breytast.

Vatns- og jarðhitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði sem óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma.

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Afskriftir og nýtingartími greinist þannig:

	Afskriftir Nýtingartími	
Hugbúnaður	25%	4 ár

Skýringar, frh.:

51. Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur félagið hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Félagið skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding er upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum að frádregnum leiguhvötum, breytilegum greiðslum vegna vísitölu, væntu hrakvirði og kaupréttum á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir.

Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Félagið endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Nýtingarréttur er afskrifaður á því sem styttra reynist af líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar felur í sér kauprétt á leigueign, þá er nýtingarréttur afskrifaður á líftíma leigueignar. Nýtingarréttur er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings.

Breytilegar leigugreiðslur sem eru ekki vísitölutengdar eru ekki hluti af leiguskuldbindingu eða nýtingarrétti eignar, heldur gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

Félagið nýtir sér heimild IFRS 16 til þess að skilja ekki samningsbundnar greiðslur vegna þjónustubáttar (eða aðrar greiðslur sem ekki teljast til leigu) frá leigugreiðslum við mat á leiguskuldbindingu og nýtingarrétti.

52. Fjármálagerningar

a) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar eru færðar til bókar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Sá hluti framseldra fjáreigna sem stofnað er til eða haldið er eftir af félaginu er færður sem sérstök eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða að innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Félagið flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

i) Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef þær eru veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf.

Skýringar, frh.:

52. Fjármálagerningar frh.:

ii) Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreind á gangvirði gegnum rekstur: (i) fjáreignin tilheyrir viðskiptalíkani með það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi; og (ii) samningsskilmálar fjáreignarinnar fela í sér sjóðstreymi á tilteknum tímapunktum og sjóðstreymið felur eingöngu í sér afborganir höfuðstóls og vaxta af eftirstöðvum höfuðstóls. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samstanda af skuldabréfaeign og lánasamningum, handbæru fé, viðskiptakröfum og öðrum skammtímaskröfum. Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

iii) Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Ef viðskiptalíkan fyrir fjáreign er hvort tveggja að innheimta samningsbundið sjóðstreymi af höfuðstól og vöxtum og selja ef aðstæður stýra því að slíkt henti félaginu þá er viðkomandi fjáreign skráð á gangvirði í gegnum aðra heildarkomu. Þá er heimilt að flokka fjárfestingu í eiginfjárgerningum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru ekki veltufjáreign eða óvísst gagnjald í samruna félaga samkvæmt IFRS 3. Eftir upphaflega skráningu í bókhald eru þær færðar á gangvirði og breytingar á þeim, aðrar en virðisrýrnun og gengismunur, eru færðar meðal annarra tekna og gjalda í yfirliti um heildarafkomu og sýndar sem sérstakur liður meðal eigin fjár.

b) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru skuldirnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Til fjárskulda félagsins annarra en afleiðusamninga teljast: Lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

c) Afleiðusamningar

Fyrirtækið gerir afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta-, álverðsáhættu og áhættu tengdri raforkuverði á Nord Pool markaði. Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi. Áhættuvarnarreikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum.

i) Aðgreinanlegar innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður þar sem grunnsamningur er ekki fjármálagerningur eru aðgreindar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og grunnsamningurinn að meðtöldri innbyggðu afleiðunni er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

Gangvirðisbreytingar aðgreindra innbyggðra afleiða eru færðar í rekstrarreikning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

Skýringar, frh.:

53. Ákvörðun gangvirðis

Reikningskilareglur krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði fyrir fjáreignir og fjárskuldir sem og aðrar eignir og skuldir. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru til að finna gangvirði eigna og skulda í viðeigandi skýringum.

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er hið sama og skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fáanlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Ef markaðsupplýsingar eru ekki til er byggt á mati stjórnenda. Fyrirtækið sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á samskonar fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir fyrirtækið hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

54. Handbært fé

Sjóður, markaðsverðbréf til skamms tíma og óbundnar innstæður teljast til handbærs fjár.

55. Eigið fé

Eigið fé móðurfélagsins skiptist í eigendaframlög, þýðingarmun, bundna hlutdeild og annað eigið fé. Stofnfé er 587 milljónir USD.

56. Hlunnindi starfsmanna

a. Iðgjaldatengd lífeyrskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyrskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda þegar hann fellur til.

b. Réttindatengd lífeyrskerfi

Skuldbinding fyrirtækisins vegna réttindatengdra lífeyrskerfa er reiknuð sérstaklega með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra. Tryggingastærðfræðingur hefur reiknað skuldbindinguna á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Tryggingafræðileg breyting skuldbindingar er færð meðal rekstrarliða færðra á eigið fé í yfirliti um heildarafkomu. Aðrar breytingar eru færðar í rekstrarreikning.

57. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda til eða þegar það hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru taldar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla hana með áreiðanlegum hætti. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvefni og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

Skýringar, frh.:

58. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir dagsetningu efnahagsreiknings sem krefjast myndu lagfæringar á ársreikningi 2023.

59. Önnur mál

Mál eru til meðferðar hjá Samkeppniseftirlitinu en Samkeppniseftirlitið tilkynnti Landsvirkjun með bréfi dagsettu 9. febrúar 2024 að það hefði ákveðið að hefja rannsókn á því hvort að ákvæði í samningum við stórnotendur sem kveða á um að óheimilt sé að endurselja raforku samkvæmt raforkusamningum, nema með samþykki Landsvirkjunar, brjóti í bága við ákvæði samkeppnislaga eða ákvæði EES samningsins. Tilkynning um upphaf máls er liður í málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins en í henni felst hvorki endanleg afstaða til mögulegra brota né vísbending um mögulega niðurstöðu rannsóknarinnar. Rannsókn málsins er á fyrstu stigum.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing

Löggjöf og stjórnarhættir

Um starfsemi Landsvirkjunar gilda lög nr. 42/1983 með síðari breytingum. Einnig starfar Landsvirkjun samkvæmt sameignarfélagssamningi frá apríl 2012 en þar er jafnframt vísað til þess að Landsvirkjun skuli hlíta almennum reglum um sameignarfélög þegar sameignarfélagssamningi sleppir.

Til frekari stuðnings við stjórnarhætti styðst fyrirtækið við leiðbeiningar Viðskiptaráðs, Nasdaq Iceland (Kauphöll Íslands) og Samtaka atvinnulífsins, útgáfu 6, um stjórnarhætti fyrirtækja. Þessar leiðbeiningar er að finna á vefsíðu Viðskiptaráðs. Í ljósi þess að fyrirtækið er sameignarfyrirtæki og starfar samkvæmt lögum nr. 42/1983 um Landsvirkjun eiga ákvæði leiðbeininganna sem snúa að hlutaskrá og tilnefningarnefnd ekki við um fyrirtækið.

Innra eftirlit og áhættustýring

Fyrirkomulag innra eftirlits hjá Landsvirkjun byggir á skipulagi sem styður við markmið um árangur og skilvirkni í starfsemi.

Hlutverk endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar, samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar, er meðal annars:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits fyrirtækisins, innri endurskoðun og áhættustýringu.
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings fyrirtækisins.
- Mat á því hvort staða endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis Landsvirkjunar sé í samræmi við lög og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis. Sjá nánar um hlutverk endurskoðunarnefndar hér í kaflanum Stjórn og undirnefndir stjórnar.

Stjórn Landsvirkjunar rýnir og endurskoðar áhættustefnu Landsvirkjunar árlega. Umfang áhættustefnu nær til móðurfélags, en nánar er fjallað um stjórnarhætti á samstæðugrunni í kaflanum Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn hér neðar. Samkvæmt áhættustefnu eru skilgreiningar á hlutverkum og ábyrgð settar fram í því skyni að tryggja að áhættu sé stjórnað með skilvirkum hætti.

- Endurskoðunarnefnd, ásamt ytri endurskoðendum, rýnir virkni áhættustýringar og innra eftirlits varðandi áreiðanleika fjárhagsupplýsinga og reikningsskil fyrirtækisins.

- Áhættunefnd stjórnar hefur eftirlit með virkni áhættustýringar, áhættustefnu og áhættuumgjörð Landsvirkjunar. Áhættunefnd stjórnar og endurskoðunarnefnd stjórnar upplýsa stjórn um störf nefndanna í samræmi við starfsreglur. Stjórn Landsvirkjunar tekur upplýsingar og tillögur nefndanna til umfjöllunar og afgreiðslu á fundum sínum.

- Forstjóri innleiðir áhættustefnu fyrirtækisins og sér til þess að til staðar séu skilvirk áhættustýringarkerfi og ferli til stuðnings stefnunnar. Hann tryggir að ábyrgðarsvið þeirra sem koma að áhættustýringu sé skýrt, að eftirlit með áhættu sé fullnægjandi og yfirsýn sé til staðar yfir áhættuþætti fyrirtækisins. Forstjóri setur jafnframt fram áhættuviðmið fyrir starfsemi fyrirtækisins í samræmi við áhættuvilja.

- Framkvæmdastjórn Landsvirkjunar endurmetur og samþykkir verklag áhættustýringar innan fyrirtækisins. Hún er samráðsvettvangur varðandi áhættustýringu og fylgir því eftir að starfað sé í samræmi við áhættustefnu. Í framkvæmdastjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórnar samkvæmt skipuriti félagsins.

- Framkvæmdastjóri hvers sviðs ber ábyrgð á því að áhættustefnu og verklagi sé fylgt í daglegum störfum sviðsins.

- Áhættustjóri Landsvirkjunar þróar og samræmir aðferðafræði og verklag áhættustýringar. Hann styður við framkvæmd áhættustýringar, sinnir eftirliti og tekur þátt í upplýsingagjöf til stjórnar og stjórnenda.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Regluvörður félagsins er Ingvar Christiansen, lögmaður í deild lögfræðimála Landsvirkjunar og staðgengill hans er Þorgerður Marinósdóttir, endurskoðandi á sviði fjármála og upplýsingatækni Landsvirkjunar.

Samfélagsleg ábyrgð og siðferðisviðmið

Landsvirkjun hefur verið með stefnu um samfélagsábyrgð frá árinu 2012 og er hún skráð sem stefnuskjal í gæðakerfi fyrirtækisins. Reglubundin rýni á sér stað samkvæmt vinnulýsingu og er stjórn upplýst um árangur. Samfélagsleg ábyrgð Landsvirkjunar er að skapa arð, fara vel með auðlindir og umhverfi og stuðla að því að þekking og jákvæð áhrif af starfsemi fyrirtækisins skili sér til samfélagsins. Stjórn Landsvirkjunar samþykkir stefnuna.

Siðferðisviðmið hafa verið skilgreind og sett fram í skjölum gæðakerfis Landsvirkjunar, þar sem þau eru hluti af viðeigandi ferlum. Einnig er þar að finna fræðsluefni fyrir starfsfólk. Skjölin eru Siðareglur Landsvirkjunar, Siðareglur birgja Landsvirkjunar og Viðbragðsáætlun og varnir gegn ámælisverðri háttsemi. Þessi viðmið eru leiðbeinandi fyrir starfsfólk og birgja við ákvarðanatöku. Siðareglur Landsvirkjunar og Siðareglur birgja er að finna á ytri vef fyrirtækisins. Stjórn Landsvirkjunar samþykkir þessar reglur.

Í rekstri Landsvirkjunar er gætt að leiðbeiningum og reglum sem fram koma í Almennri eigendastefnu ríkisins fyrir félög í eigu ríkisins, útgefinni í september 2021 og er þar m.a. fjallað um stjórnun og skipulag, stjórnarhætti, stefnumótun og framtíðarsýn, rekstur félags, starfshætti og vinnulag, upplýsingagjöf, árangursmælingar og samskipti við fulltrúa eiganda.

Nánari umfjöllum um stefnu, verkefni og árangur sem miða að ofangreindu má sjá í Viðauka II um ófjárhagslega upplýsingagjöf, ásamt efni á vef Landsvirkjunar.

Eignarhald, hlutverk, stefna, framtíðarsýn og gildi

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins. Tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum um Landsvirkjun nr. 42/1983 er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Landsvirkjun er eigandi raforkuvera, annarra mannvirkja, vatnsréttinda og búnaðar sem fyrirtækið hefur eignast eða er með afnotarétt yfir með sérlögum eða samningum.

Stefna fyrirtækisins er samþykkt í stjórn.

Framtíðarsýn Landsvirkjunar er sjálfbær heimur, knúinn endurnýjanlegri orku.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem fyrirtækinu er trúað fyrir, með sjálfbærni og hagkvæmni að leiðarljósi.

Til að rækja hlutverk sitt af metnaði hefur fyrirtækið skilgreint eftirfarandi stefnumið:

- Fyrirmynd í auðlindanýtingu og orkuvinnslu
- Forysta í loftslags- og umhverfismálum
- Fjölbreytt viðskipti og framúrskarandi þjónusta
- Framsækinn og eftirsóttur vinnustaður
- Fyrirmynd í opnum samskiptum og samvinnu

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Stjórn og undirnefndir stjórnar

Stjórn

Stjórn Landsvirkjunar er samkvæmt lögum um Landsvirkjun skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ásamt forstjóra ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar. Starfsreglur stjórnar og undirnefnda er að finna á ytri vef Landsvirkjunar. Stjórnarmenn Landsvirkjunar hafa engin hagsmunatengsl né önnur tengsl við Landsvirkjun og eru óháðir Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess, samkvæmt skilgreiningu í leiðbeiningum Viðskiptaráðs frá 1. júlí 2021 um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórn félagsins skal vera sjálfstæð í störfum sínum og ber ábyrgð á starfsemi og rekstri gagnvart eiganda.

Í stjórn Landsvirkjunar sitja:

Jónas Þór Guðmundsson, stjórnarformaður, fæddur 11. maí 1968, til heimilis í Hafnarfirði. Jónas var fyrst kjörinn formaður stjórnar á aðalfundi fyrirtækisins 2. apríl 2014. Jónas er hæstaréttarlögmaður, cand. jur. frá lagadeild HÍ og hefur verið sjálfstætt starfandi lögmaður frá 1999. Hann er formaður matsnefndar samkvæmt lögum um lax- og silungsveiði og varadómandi í Endurupptökudómi. Jónas er einnig fyrrverandi formaður stjórnar Lögmannafélags Íslands, yfirkjörstjórnar í Suðvesturkjördæmi og kjararáðs og sat í stjórn Viðskiptaráðs Íslands. Áður en Jónas hóf lögmannsstörf starfaði hann á lagaskrifstofu dóms- og kirkjumálaráðuneytisins og þar áður sem kennslustjóri við lagadeild HÍ. Hann var einnig um árabil stundakennari við lagadeild HÍ og síðar aðjúnkt við lagadeild HR samhliða aðalstarfi. Jónas er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Jón Björn Hákonarson, varaformaður stjórnar, fæddur 27. janúar 1973, til heimilis á Norðfirði, Fjarðabyggð. Jón Björn var kjörinn í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2018 og sat einnig í stjórn þar á árunum 2014-2017. Hann var forseti bæjarstjórnar Fjarðabyggðar frá árinu 2010-2020 og varaformaður bæjarráðs frá sama tíma, bæjarstjóri og bæjarfulltrúi 2020-2023 og er forseti bæjarstjórnar nú. Þá situr hann í stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga, Sparisjóðs Austurlands, Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar og leigufélagsins Brietar ásamt ýmsum nefndum og ráðum fyrir Fjarðabyggð, opinbera aðila og innan samstarfs sveitarfélaga. Þá var Jón Björn ritari Framsóknarflokksins á árunum 2016-2022. Jón Björn er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Álfheiður Ingadóttir, fædd 1. maí 1951, til heimilis í Reykjavík. Álfheiður var kjörin í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2014 og var áður skipuð í stjórn Landsvirkjunar af borgarstjórn Reykjavíkur 2003-2006. Álfheiður er líffræðingur, með BS próf í líffræði frá HÍ og situr í varastjórn Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs. Hún var alþingismaður Reykvíkinga fyrir Vinstri hreyfinguna – grænt framboð 2007-2013, heilbrigðisráðherra 1. okt. 2009 til 2. sept. 2010 og formaður þingflokks Vinstri grænna 2012-2013. Álfheiður var útgáfustjóri Náttúrufræðistofnunar Íslands 1997-2007, sérfræðingur hjá Náttúruuminjasafni Íslands 2014-2022 og ritstjóri Náttúrufræðingsins, tímarits Hins íslenska náttúrufræðifélags, 1997-2006 og 2014-2022. Hún starfaði sem upplýsingafulltrúi Samtaka um kvennaathvarf 1994-1995 og sem blaðamaður við Þjóðviljann 1977-1987. Álfheiður er óháð Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Gunnar Tryggvason, fæddur 15. ágúst 1969, til heimilis í Reykjavík. Gunnar var kjörinn í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2018. Gunnar er verkfræðingur, B.Sc. í rafmagnsverkfræði og M.Sc. í raforkuverkfræði. Hann starfar sem hafnarstjóri hjá Faxaflóahöfnum. Áður starfaði hann sem Senior Manager hjá KPMG á árunum 2009-2018. Þar áður starfaði Gunnar í fyrirtækjaráðgjöf Landsbankans og sem fjármálastjóri Enex hf. Gunnar er óháður Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Soffía Björk Guðmundsdóttir, fædd 24. desember 1962, til heimilis í Reykjavík. Soffía var kjörin í stjórn Landsvirkjunar í apríl 2022. Soffía er með B.Sc. í efnafræði, M.Sc. í umhverfisverkfræði, MBA frá háskólanum í Oxford og viðskiptafræðingur. Hún hefur einnig lokið við námskeiðin Fjármál stjórnandans hjá Stjórnendaskóla Capacent árið 2015 og Viðurkenndir stjórnarmenn hjá Akademias árið 2023. Soffía starfar sem framkvæmdastjóri PAME, alþjóðaskrifstofu á vegum Norðurskautsráðsins. Einnig er hún stundakennari í heimskautarétti við lagadeild Háskólans á Akureyri. Áður starfaði hún m.a. hjá Umhverfisstofnun Sameinuðu þjóðanna og við verkefnastjórnun á framkvæmdum og hönnun frárennslis og urðunar mannvirkja hjá verkfræðistofu í Seattleborg. Soffía er óháð Landsvirkjun, daglegum stjórnendum fyrirtækisins og eiganda þess.

Í störfum sínum leggur stjórn Landsvirkjunar mat á stefnu, rekstur og fjárhagsstöðu fyrirtækisins, sem og störf sín og forstjóra. Árlega fer stjórn yfir framsetningu, efni og form þeirra skriflegu upplýsinga sem stjórnin fær frá forstjóra um rekstur fyrirtækisins og fjárhagsstöðu. Einnig fundar stjórn einu sinni á ári, án forstjóra og starfsmanna fyrirtækisins, til þess að ræða stefnumál fyrirtækisins, vinnubrögð stjórnar og fleira.

Endurskoðunarnefnd

Um endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar gildir IX. kafli laga nr. 3/2006 um ársreikninga, samanber lög nr. 80/2008. Stjórn félagsins setur starfsreglur nefndarinnar, til frekari fyllingar lögunum. Stjórn Landsvirkjunar skipar á fyrsta fundi sínum að loknum aðalfundi ár hvert þrjá einstaklinga í endurskoðunarnefnd og skal einn þeirra skipaður formaður hennar. Hlutverk endurskoðunarnefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits fyrirtækisins, innri endurskoðun og áhættustýringu.
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings fyrirtækisins.
- Mat á því hvort staða endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis Landsvirkjunar sé í samræmi við lög og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis.

Samkvæmt 3. mgr. 8. gr. laga nr. 42/1983 um Landsvirkjun kýs aðalfundur löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfélag til að endurskoða reikninga fyrirtækisins samkvæmt tillögu Ríkisendurskoðunar. Samkvæmt lögum um ríkisendurskoðanda skal val á endurskoðanda eða endurskoðunarfélagi ákveðið í samráði við endurskoðunarnefndir þegar við á.

Endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar er ráðgefandi fyrir stjórn félagsins og starfar í umboði hennar. Nefndin fer ekki með framkvæmdavald. Þrjú einstaklingar eru í endurskoðunarnefnd félagsins: tveir stjórnarmenn, Jónas Þór Guðmundsson og Soffía Björk Guðmundsdóttir, auk Heimis Haraldssonar löggilts endurskoðanda, sem er formaður nefndarinnar. Endurskoðunarnefnd getur sótt sér ráðgjöf á hverjum tíma sem nefndin telur nauðsynlega til að sinna eftirlitsskyldum sínum. Nefndin kemur saman að minnsta kosti fjórum sinnum á starfstíma sínum. Starfstími endurskoðunarnefndar hverju sinni er á milli aðalfunda fyrirtækisins. Fundum endurskoðunarnefndar stýrir formaður nefndarinnar.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Áhættunefnd

Stjórn Landsvirkjunar skipar þrjá einstaklinga í áhættunefnd og skal einn þeirra skipaður formaður. Áhættunefnd er skipuð til eins árs í senn á fyrsta stjórnarfundum eftir aðalfund. Hlutverk áhættunefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er:

- Að hafa eftirlit með áhættustýringu Landsvirkjunar, meðal annars áhættustefnu og áhættuvilja.
- Leggja til breytingar á skipulagi áhættustýringar til stjórnar gerist þess þörf.
- Hafa eftirlit með framkvæmd áhættustýringar og leggja mat á virkni hennar.
- Yfirfara helstu áhættur Landsvirkjunar og rýna áhættumynd fyrirtækisins.
- Rýna fyrirkomulag neyðarstjórnunar, viðbragðsáætlana og áætlana um samfelldan rekstur.
- Fylgjast með að félagið starfi að lögum og uppfylli lögboðna upplýsingaskyldu.
- Fylgjast með og upplýsa stjórn um stöðu skaða- og ábyrgðartrygginga.
- Annast þau mál sem stjórn Landsvirkjunar felur nefndinni hverju sinni.

Í áhættunefnd sitja þrjú stjórnarmenn sem stjórn skipar: Jónas Þór Guðmundsson formaður, Álfheiður Ingadóttir og Gunnar Tryggvason. Nefndin kemur að jafnaði saman þrisvar sinnum á ári eða eins oft og ástæða er til og gerir stjórn árlega grein fyrir störfum sínum.

Starfskjaranefnd

Stjórn Landsvirkjunar skipar þrjá einstaklinga í starfskjaranefnd og skal einn þeirra skipaður formaður. Starfskjaranefnd er skipuð til eins árs í senn á fyrsta stjórnarfundum eftir aðalfund. Hlutverk starfskjaranefndar Landsvirkjunar samkvæmt 2. gr. starfsreglna hennar er að:

- Gera tillögu til stjórnar Landsvirkjunar að starfskjarastefnu fyrirtækisins og endurskoðun hennar.
- Hafa eftirlit með framkvæmd starfskjarastefnu.
- Gera tillögu til stjórnar Landsvirkjunar um laun og önnur starfskjör forstjóra.
- Fylgjast með þróun kjara- og mannauðsmála hjá Landsvirkjun, þar á meðal jafnlaunamálum.
- Fylgja eftir framkvæmd samninga við forstjóra og aðra starfsmenn, heyrir þeir undir stjórn, um laun og önnur starfskjör.
- Gera tillögu um þóknun til stjórnarmanna í Landsvirkjun og nefndarmanna í undirnefndum stjórnar fyrir líðandi kjörtímabil sem lögð skal fyrir aðalfund.
- Annast þau mál sem stjórn Landsvirkjunar felur nefndinni hverju sinni.

Í starfskjaranefnd sitja þrjú stjórnarmenn sem stjórn skipar: Jónas Þór Guðmundsson formaður, Álfheiður Ingadóttir og Jón Björn Hákonarson. Nefndin kemur saman eins oft og ástæða er til og gerir stjórn árlega grein fyrir störfum sínum.

Á árinu 2023 voru alls haldnir 15 stjórnarfundir, fjórir fundir í endurskoðunarnefnd, sex í starfskjaranefnd og þrjú í áhættunefnd. Full mæting var á alla fundum.

Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri

Forstjóri er Hörður Arnarson. Stjórn samþykkir starfsreglur forstjóra. Forstjóri annast daglegan rekstur fyrirtækisins og skal í þeim efnum fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórnin hefur gefið. Daglegur rekstur tekur ekki til ráðstafana sem eru óvenjulegar eða mikils háttar. Slíkar ráðstafanir getur forstjóri aðeins gert samkvæmt sérstakri heimild frá stjórn, nema ekki sé unnt að bíða ákvarðana stjórnar án verulegs óhagræðis fyrir starfsemi fyrirtækisins. Í slíkum tilvikum skal stjórn tafarlaust tilkynnt um ráðstöfunina. Forstjóri skal sjá um að bókhald fyrirtækisins sé fært í samræmi við lög og venjur og meðferð eigna þess sé með tryggilegum hætti. Forstjóri hefur að auki umsjón og eftirlit með dóttur- og hlutdeildarfélögum Landsvirkjunar.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Aðstoðarforstjóri er Kristín Linda Árnadóttir. Aðstoðarforstjóri er staðgengill forstjóra í fjarveru hans og fer með yfirstjórn skrifstofu forstjóra. Skrifstofa forstjóra leiðir stefnumótun fyrirtækisins og samantekt lykilmælikvarða. Sviðið ber ábyrgð á virkni stjórnunarkerfa og áhættustýringar fyrirtækisins, auk þess að skapa farveg umbóta og samræma breytingar sem ganga þvert á fyrirtækið. Sviðið leiðir samskipti og upplýsingamiðlun fyrirtækisins og ber ábyrgð á mannauðsmálum og kjaramálum, auk þess að leiða þróun starfsumhverfis. Sviðið veitir lögfræðiþjónustu til annarra sviða Landsvirkjunar og vinnur að vönduðum stjórnar- og stjórnunarháttum Landsvirkjunar.

Framkvæmdastjórn er skipuð forstjóra, aðstoðarforstjóra, framkvæmdastjórum sviða og öðrum eftir ákvörðun forstjóra. Framkvæmdastjórar í árslok voru sjö.

Framkvæmdastjóri vatnsafls er Gunnar Guðni Tómasson. Sviðið ber ábyrgð á því að rekstur vatnsaflstöðva sé skilvirkur og að orkuvinnslan sé háværkuð. Sviðið ber ábyrgð á viðhaldi og endurbótum orkuvirkja vatnsafls og tryggir að þau uppfylli kröfur á sviði umhverfis- og öryggismála. Sviðið ber ábyrgð á þróun orkukosta vatnsafls, ábyrgð á vöktun vatns, rannsóknum tengdum nýjum orkukostum og eftirliti með stíflum og öðrum mannvirkjum. Sviðið ber ábyrgð á stýringu raforkuvinnslu og afhendingu samkvæmt fyrirbyggjandi samningum.

Framkvæmdastjóri vinds og jarðvarma er Einar Mathiesen. Sviðið ber ábyrgð á því að rekstur jarðvarmastöðva og vindorkulunda sé skilvirkur og orkuvinnslan sé háværkuð. Sviðið ber ábyrgð á því að viðhaldi, endurbótum og endurnýjun orkuvirkjanna sé sinnt á þann hátt að þau skili tilgreindu hlutverki sínu á sem hagkvæmastan hátt, ásamt því að tryggja að þau uppfylli kröfur á sviði umhverfis- og öryggismála og beitir í því skyni eignastýringu í takti við ISO 55000 staðalinn. Sviðið ber ábyrgð á þróun nýrra orkukosta fyrir jarðvarma og vindorku, auk nýsköpunar sem leiði til bættrar nýtingar auðlindarinnar sem og á eftirliti og rannsóknarvöktun á auðlindinni. Við viðhald og endurnýjun nýta auðlindasviðin tvö sameiginleg kerfi og verkferla og bera sameiginlega ábyrgð á þróun þeirra í takti við framfarir og breyttar áherslur í starfsemi fyrirtækisins. Umrædd kerfi eru í umsjón eignastýringardeildar á framkvæmdasviði.

Framkvæmdastjóri framkvæmda er Ásbjörg Kristinsdóttir. Sviðið ber ábyrgð á byggingu virkjana sem komnar eru á framkvæmdastig og á framkvæmd endurbótaverkefna fyrir orkuvirki. Þá ber sviðið ábyrgð á útboðsgögnum, gerð verk-, kostnaðar- og fjárstreymisáætlana fyrir framkvæmdir, útboðum og samningum vegna fyrirhugaðra framkvæmda og öflun nauðsynlegra leyfa vegna framkvæmdanna. Sviðið ber ábyrgð á framkvæmdum, kostnaði og framvindu verka á verktíma og skilar virkjunum tilbúnum til rekstrar til sviða vatnsafls og vinds og jarðvarma í samræmi við forsendur, áætlanir og stefnu fyrirtækisins.

Framkvæmdastjóri fjármála og upplýsingatækni er Rafnar Lárusson. Sviðið ber ábyrgð á heildarferli fjárhagsáætlunar og eftirliti með því. Það veitir þjónustu sem skapar yfirsýn á rekstur fyrirtækisins, rekur ferli sem tryggja öflun aðfanga og stýringu fjármagns og veitir víðtæka ráðgjöf á sviði innkaupa og fjármála. Sviðið ber ábyrgð á því að upplýsingatækni og þróun stafrænna lausna sé í samræmi við þarfir starfseminnar á hverjum tíma. Það veitir einnig almenna innri þjónustu.

Viðauki I: Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Framkvæmdastjóri sölu og þjónustu er Tinna Traustadóttir. Sviðið fer með rekstur samninga við núverandi viðskiptavinum og tryggir þeim góða þjónustu. Sviðið ber ábyrgð á því að hámarka tekjur Landsvirkjunar til lengri tíma litið. Snertifletir við viðskiptavinum, viðskiptavæf og uppgjör raforkusölu eru á ábyrgð sviðsins, auk þess sem það þróar ramma verðlagningar á heildsölu- og stórnotendamarkaði og annast eftirspurnarspá. Innan sviðsins eru viðskiptaumhverfi og samkeppnisstaða Landsvirkjunar og viðskiptavina hennar greind á mörkuðum, innanlands sem utan.

Framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar og nýsköpunar er Ríkarður S. Ríkarðsson. Sviðið leiðir þróun og markaðssetningu vegna nýrra viðskiptatækifæra og stýrir þátttöku Landsvirkjunar í orkutengdri nýsköpun. Sviðið ber ábyrgð á því að afla nýrra viðskiptavina, auk orkutengdra verkefna erlendis. Sviðið markaðssetur Landsvirkjun og stýrir samstarfi um viðskiptaþróun og nýsköpun við klasa, sveitarfélög, fyrirtæki og aðra hagaðila. Sviðið mótar einnig sókn í styrktarfé til orkutengdrar viðskiptaþróunar og nýsköpunar á alþjóðlegum rannsókn- og þróunarvettvangi.

Framkvæmdastjóri samfélags og umhverfis er Jóna Bjarnadóttir. Sviðið leiðir starf fyrirtækisins í samfélags- og umhverfismálum. Það vinnur með öðrum sviðum fyrirtækisins að sameiginlegri vegferð að kolefnishlutleysi, grænum rekstri, virku samstarfi og samtali í nærsamfélagi og samfélagslega ábyrgri starfsemi.

Hlítni við lög og reglur

Félagið gerðist ekki brotlegt við lög eða reglur samkvæmt dómi eða stjórnvaldsúrskurði á árinu 2023.

Fyrirkomulag samskipta við eigendur

Samskipti við eigendur fara að meginstefnu fram á aðalfundi fyrirtækisins og boðuðum aukafundum, sjá nánar um samskipti við eigendur í starfsreglum stjórnar.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Landsvirkjun hefur verið með stefnu um samfélagslega ábyrgð frá árinu 2012 og er ársskýrsla fyrirtækisins, sem jafnframt er sjálfbæriskýrsla, gefin út í samræmi við alþjóðastaðalinn Global Reporting Initiative. Sjálfbæriskýrslur fyrirtækisins hafa verið gefnar út í samræmi við staðalinn frá árinu 2019 og er útgáfa ofangreindra skýrslna hluti af áherslu á sjálfbærni í starfsemi fyrirtækisins. Þá hefur Landsvirkjun stutt UN Global Compact sáttmála Sameinuðu þjóðanna frá árinu 2013 og gerir samtökunum grein fyrir vinnu að viðmiðum á sviði umhverfismála, vinnuréttar, mannréttinda og varna gegn spillingu. Landsvirkjun styður enn fremur við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og hefur lagt sérstaka áherslu á markmið 13 um aðgerðir í loftslagsmálum, markmið 7 um sjálfbæra orku og markmið 5 um jafnrétti.

Til þess að auka skilning fyrirtækisins á væntingum og hagsmunum hagaðila hvað varðar sjálfbærni var framkvæmd mikilvægisgreining á árunum 2018-2020. Notast hefur verið við þá greiningu en hún er komin til ára sinna og er þörf á að framkvæma nýtt mat. Með innleiðingu á CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) tilskipun Evrópusambandsins er gerð krafa um staðlaða skýrslugjöf á sviði sjálfbærni. Evrópusambandið hefur sett fram staðlana ESRS (European Sustainability Reporting Standards) í þessu samhengi, sem ætlað er að samræma upplýsingagjöfina og gera samanburð á milli fyrirtækja einfaldari. Grunnurinn að innleiðingu þessara staðla er svokölluð tvöföld mikilvægisgreining. Þá eru annars vegar skoðuð áhrif á umhverfi og samfélag og hins vegar fjárhagslega áhættu. Starfsemi Landsvirkjunar verður metin út frá þessum þáttum til þess að ákvarða hvaða þættir eru fyrirtækinu mikilvægastir þegar kemur að stefnumörkun og upplýsingagjöf.

Til þess að undirbúa innleiðingu áðurnefndra staðla, sem koma að líkindum til framkvæmda fyrir uppgjörsárið 2024, hefur Landsvirkjun hafið mikilvægisgreininguna. Um umfangsmikið verkefni er að ræða sem starfsfólk allra sviða fyrirtækisins kemur að. Til viðbótar við þátttöku innri hagaðila koma ýmsir ytri hagaðilar að verkefninu.

Að neðan getur að líta niðurstöðu mikilvægisgreiningar sem framkvæmd var árin 2018-2020.

<u>Efnahagur og stjórnarhættir</u>	<u>Loftslags- og umhverfismál</u>	<u>Samfélag</u>
- Ábyrgir starfshættir og siðferðisviðmið	- Loftslagsaðgerðir	- Öryggi og vellíðan starfsfólks og fagleg þjálfun
- Sköpun efnahagslegra verðmæta og arðs	- Orkuvinnsla í sátt við náttúru landsins	- Jafnréttismál
- Orkutengd nýsköpun	- Bætt nýting auðlinda og minni sóun	- Samvinna með nærsamfélögum

Markaðsumhverfi Landsvirkjunar hefur tekið miklum breytingum undanfarin ár og hafa breytingarnar í för með sér krefjandi áskoranir, en einnig spennandi tækifæri.

Framtíðarsýn Landsvirkjunar er sjálfbær heimur, knúinn endurnýjanlegri orku.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem fyrirtækinu er trúað fyrir, með sjálfbærni og hagkvæmni að leiðarljósi.

Til að styðja við árangur vinnur fyrirtækið eftir skilgreindum stefnumiðum.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Stefnumið

Fyrirmynd í auðlindanýtingu og orkuvinnslu	Við nýtum vatnsafl, jarðvarma og vind með sjálfbærni, hagkvæmni og öryggi í fyrirrúmi. Við sýnum fyrirhyggju og þróum tækifæri til aukinnar orkuöflunar fyrir þarfir framtíðarinnar.
Forysta í loftslags- og umhverfismálum	Við berum virðingu fyrir náttúrunni. Við leikum lykilhlutverk í orkuskiptum á Íslandi og leggjum okkar af mörkum fyrir kolefnishlutlausan heim.
Fjölbreytt viðskipti og framúrskarandi þjónusta	Við vinnum náið með viðskiptavinum okkar að aukinni verðmætasköpun. Við hugum að grænni framtíð með nýsköpun og þróum ný tækifæri.
Framsækinn og eftirsóttur vinnustaður	Við stöndum vörð um vellíðan starfsfólks, þekkingu þess og jafnrétti. Við eflum liðsheild, starfsánægju og skemmtilega menningu.
Fyrirmynd í opnum samskiptum og samvinnu	Við eigum í góðum og virkum samskiptum við alla sem starfsemi okkar snertir. Við erum góður granni og sækjumst eftir samstarfi í nærsamfélaginu.

Efnahagur og stjórnunarhættir

Sjálfbærniáherslur Ábyrgir starfshættir og siðferðisviðmið
Sköpun efnahagslegra verðmæta og arðs
Orkutengd nýsköpun

Viðskiptalíkan

Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslenska ríkisins og vinnur og selur rafmagn sem unnið er úr endurnýjanlegum orkugjöfum: vatnsafl, jarðvarma og vindi. Fyrirtækið vinnur yfir 70% allrar raforku í landinu og starfar á frjálsum samkeppnismarkaði. Um 20% raforkuframleiðslu fyrirtækisins eru seld til innlendra sölufyrirtækja rafmagns, sem selja rafmagnið áfram til heimila og almenns atvinnulífs. Um 80% af raforkuframleiðslu fyrirtækisins eru seld til fjölbreyttra orkusækinnna viðskiptavina sem keppa á alþjóðlegum samkeppnismarkaði, svo sem álvera, kísilvera og gagnavera. Landsvirkjun selur einnig upprunaábyrgðir. Upprunaábyrgð er staðfesting á því að tiltekið magn raforku hafi verið unnið með endurnýjanlegum orkugjöfum og geta neytendur stutt við vinnslu á endurnýjanlegri orku með því að kaupa slíkar ábyrgðir.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem fyrirtækinu er trúað fyrir, með sjálfbærni og hagkvæmni að leiðarljósi. Á árinu 2023 greiddi fyrirtækið arð til ríkisins sem nam 140 milljónum USD.

Stjórnunarkerfi

Stjórnunarkerfi Landsvirkjunar styður við skuldbindingar gagnvart viðskiptavinum, starfsfólki og öðrum hagaðilum. Það styður einnig við áform fyrirtækisins um að þróa starfsemi sína áfram út frá gildum sjálfbærni. Stjórnunarkerfið er vottað samkvæmt alþjóðlegum stjórnunarstöðlum. Þessir staðlar eru fyrir gæðastjórnun, umhverfisstjórnun, öryggi, heilsu- og vinnuvernd, jafnlaunakerfi og upplýsingaöryggi. Raforkuvinnsla fyrirtækisins er formlega vottuð sem 100% endurnýjanleg, en með vottuninni er staðfest að fyrirtækið stuðlar að uppbyggingu á endurnýjanlegri raforkuvinnslu og að eftirlit með framleiðslunni uppfyllir ströngustu kröfur.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Á árinu var unnið áfram við endurskoðun og uppfærslu innri stefna fyrirtækisins með hliðsjón af samræmdum leiðbeiningum um innri stefnur fyrirtækisins. Leiðbeiningarnar fela í sér að fyrirtækið setji sér innri stefnur um a.m.k. eftirfarandi svið:

Arðgreiðslur	Persónuvernd	Umhverfismál
Áhættustýringu	Samfélagsábyrgð	Upplýsingaöryggi
Fjármagnsskipan	Samkeppnismál	Upplýsinga- og birtingamál
Innkaup	Samskipti við nærsamfélög	Öryggi-, heilsu- og vinnuvernd
Mannauðs- og jafnréttismál	Starfskjör	

Siðferðisviðmið og mannréttindi

Siðferðisviðmið fyrirtækisins eru skilgreind og sett fram í skjölum gæðakerfis Landsvirkjunar þar sem þau eru hluti af viðeigandi ferlum, en einnig er þau að finna í fræðslufni fyrir starfsfólk. Siðareglur félagsins og siðareglur birgja voru uppfærðar á árinu.

Landsvirkjun lét einnig framkvæma svokallaða gatagreiningu vegna innleiðingar flokkunarreglugerðar Evrópusambandsins. Í reglugerðinni eru sett fram lágmarksviðmið um mannréttindi og stjórnarhætti sem fyrirtæki þurfa að uppfylla. Niðurstaða greiningarinnar var að Landsvirkjun stæði vel að vígi. Settar voru fram nokkrar tillögur til úrbóta sem unnið verður að á næsta ári.

Verði starfsfólk vart við ámælisverða háttsemi innan fyrirtækisins ber því að greina frá því samkvæmt skilgreindri viðbragðsáætlun. Tilgangur viðbragðsáætlunar um ámælisverða háttsemi er að lögbrot og annað hugsanlegt misferli verði upplýst við fyrsta tækifæri, auk þess að hafa forvarnaráhrif. Varnir gegn spillingu og mútum eru á meðal þess efnis sem tekið er á í áætluninni.

Stjórn Landsvirkjunar samþykkti reglur um keðjuábyrgð árið 2016, en þeim er ætlað að tryggja margvísleg réttindi vinnuafns Landsvirkjunar, hvort sem um ræðir starfsmenn verktaka, undirverktaka eða starfsmannaleiga. Meðal réttinda sem fjallað er um í reglunum eru laun, starfskjör og sjúkra- og slysatryggingar. Ekki hefur verið talin þörf á því að gefa út sérstaka mannréttindastefnu til viðbótar við þær reglur sem þegar eru til staðar og er ætlað að tryggja mannréttindi allra aðila sem koma að starfsemi Landsvirkjunar. Má þar nefna siðareglur fyrirtækisins, siðareglur birgja og viðbragðsáætlun um ámælisverða háttsemi sem fjallað er um hér að ofan.

Áhættustýring

Landsvirkjun fylgir formlegu ferli áhættustýringar til að draga fram og stýra fjárhagslegri og ófjárhagslegri áhættu fyrirtækisins. Með ferlinu er leitast við að kortleggja helstu áhættuþætti fyrirtækisins og gera viðeigandi ráðstafanir til að draga úr líkum á óæskilegum atburðum og mögulegum áhrifum þeirra á ímynd, fjárhag, heilsu og öryggi og umhverfi. Hluti af því er að horft er til loftslagstengdrar áhættu. Haldið er utan um áhættustýringu Landsvirkjunar í sérstöku upplýsingakerfi, þar sem unnið er með skilgreinda áhættuþætti og mótvægisáðgerðir.

Nánar er fjallað er um fjárhagsáhættu Landsvirkjunar í skýringum við ársreikning þennan.

Viðskiptavinir Landsvirkjunar

Markaðsaðstæður viðskiptavina Landsvirkjunar fóru versnandi á árinu 2023 en afurðaverð margra þeirra hafði náð sögulegu hámarki á árinu 2022. Þrátt fyrir versnandi markaðsaðstæður hafa viðskiptavinir Landsvirkjunar nýtt framleiðslugetu sína vel og minnkaði orkusala til stórnotenda um tæplega 1% samanborið við árið á undan.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Endursamið var við gagnaver sem stunda rafmyntavinnslu. Endursamningarnir fólu í sér mikinn samdrátt í raforkusölu til slíkrar starfsemi. Nýir raforkusamningar við gagnaver sem stunda rafmyntavinnslu eru með miklum skerðingarheimildum, en slíkir samningar eru mikilvægir Landsvirkjun til þess að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem fyrirtækinu er trúað fyrir.

Orkutengd og loftslagsvæn nýsköpun

Landsvirkjun hefur lagt áherslu á orkutengda og loftslagsvæna nýsköpun í gegnum margvísleg samstarfsverkefni. Má þar nefna samstarf með nærsamfélögum virkjunarsvæða við að undirbúa orkutengd tækifæri til framtíðar, til að mynda á sviði matvælaframleiðslu, sjálfbærrar nýtingar auðlinda og frumkvöðlastarfsemi. Einnig hefur verið unnið að því að undirbúa svæði til að taka á móti nýjum orkutengdum fjárfestingum. Enn fremur er unnið að verkefnum á sviði orkuskipta með fyrirtækjum og sveitarfélögum, sérstaklega þegar kemur að orkuskiptum í flugi og flutningum og hjá stærri ökutækjum sem ekki geta notast við rafhlöður.

Loftslags- og umhverfismál

Sjálfbærniáherslur Loftslagsaðgerðir

Orkuvinnsla í sátt við náttúru landsins
Bætt nýting auðlinda og minni sóun

Loftslags- og umhverfisstefna

Loftslags- og umhverfismál eru kjarni í starfsemi Landsvirkjunar og starfar fyrirtækið eftir loftslags- og umhverfisstefnu. Tilgangur stefnunnar er að vernda umhverfið, samhliða ábyrgri nýtingu auðlindanna og að stýra verklagi til að draga eins og kostur er úr álagi á umhverfið. Úr stefnunni má m.a. lesa:

- Landsvirkjun er í fararbroddi á sviði umhverfis- og loftslagsmála.
- Fyrirtækið ber virðingu fyrir náttúru landsins og ásýnd þess og vinnur stöðugt að því að bæta nýtingu auðlinda og koma í veg fyrir sóun. Landsvirkjun stendur vörð um líffræðilega fjölbreytni með vistkerfisnálgun að leiðarljósi. Áhersla er lögð á að þekkja umhverfisáhrif starfseminnar, að draga úr þeim og koma í veg fyrir umhverfisatvik.
- Landsvirkjun stefnir að kolefnishlutleysi og tekur virkan þátt í alþjóðlegri baráttu gegn loftslagsvánni. Markvisst er unnið að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda vegna starfseminnar, styðja við skuldbindingar Íslands um samdrátt í samfélagslosun og bregðast við þeim áskorunum og tækifærum sem loftslagsbreytingum fylgja.

Stjórn samþykkti endurskoðaða loftslags- og umhverfisstefnu í upphafi árs 2024. Breytingarnar snúa að áherslum er varða líffræðilega fjölbreytni og skýrara orðalagi á markmiðum.

Markmið í loftslags- og umhverfismálum

Til að styðja við árangur Landsvirkjunar í loftslags- og umhverfismálum hefur fyrirtækið sett sér markmið í málaflokknum. Stefnumarkmið loftslags- og umhverfisstefnu eru fimm talsins og snúa þau að áhrifum á náttúru, nýtingu auðlinda og loftslagsmálum. Landsvirkjun hefur sett undirmarkmið fyrir valin stefnumarkmið sem m.a. er haldið utan um í aðgerðaáætlun loftslags- og umhverfismála og orkuskiptaáætlun fyrirtækisins. Fylgst er með framgangi markmiða í lifandi mælaborðum sem rýnd eru reglulega. Hér að neðan má sjá yfirlit yfir markmið loftslags- og umhverfisstefnu Landsvirkjunar.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

- Hámarka nýtingu þeirra auðlinda sem nú þegar hafa verið virkjaðar

Tíðarfar veturinn 2022-23 var mjög kaflaskipt. Hlýindi og úrkoma í nóvember löguðu miðlunarstöðuna þannig að aldrei kom til álita að skerða orkuafhendingu um veturinn. Hins vegar þurfti að skerða afhendingu tímabundið vegna aflskorts, til að tryggja umsamið framlag Landsvirkjunar til kerfisþjónustu til Landsnets. Haustið 2023 var þurrt og kalt á öllum vatnasviðum Landsvirkjunar og niðurdráttur eindreginn. Í desember var afhending á sveigjanlegum orkusamningum til fiskbræðslna og gagnavera skert. Landsvirkjun hefur komið sér upp samningum við nokkra viðskiptavini þar sem má draga úr afhendingu í þessum tilgangi. Nýting fjárfestingar Landsvirkjunar í uppsettu afli til raforkuframleiðslu er um 75%, sem er með því besta sem gerist í vatnsorkukerfum í heiminum og slíkir aflskerðingarsamningar eru nauðsynlegir til að ná því fram.

Orkusala ársins 2023 var 14.686 GWst sem er næstmesta orkusala í sögu Landsvirkjunar. Vinnslukerfi Landsvirkjunar er nánast fullnýtt og er auðlindanýting ársins 2023 metin um 96%. Nánar er fjallað um auðlindanýtingu í ársskýrslu Landsvirkjunar.

- Komum í veg fyrir öll atvik sem eru skaðleg fyrir umhverfið

Sjö umhverfisatvik sem ollu óæskilegri áhættu áttu sér stað á árinu en ekkert þeirra var tilefni til viðurlaga. Þá urðu fjórtán atvik sem ollu áhættu sem var ólíkleg til að valda alvarlegu tjóni eða skaða. Orsakir atburðanna hafa verið greindar, verklag yfirfarið og viðeigandi verkferlar uppfærðir. Nánari upplýsingar um umhverfisatvik ársins má finna í ársskýrslu Landsvirkjunar.

- Í árslok 2025 verður starfsemi Landsvirkjunar kolefnishlutlaus

Losun að frádreginni bindingu var 13,5 þúsund tonn árið 2023 og jókst um 22% frá árinu 2022.

- Árleg losun gróðurhúsalofttegunda minni en 4 g CO₂-ígilda á kWst

Losun á orkueiningu var 3,3 g CO₂-ígilda á kWst árið 2023 og jókst um 7% á milli ára. Losun á orkueiningu var því undir árlegu losunarpaki sem er 4 g CO₂-ígilda á kWst. Forðuð losun vegna orkuvinnslu Landsvirkjunar árið 2023 er metin um 2,6 milljónir tonn CO₂-ígilda og minnkaði um 1% frá árinu 2022. Nánari upplýsingar um forðaða losun og aðferðafræði við útreikninga má finna í ársskýrslu Landsvirkjunar.

- Hættum að kaupa jarðefnaeldsneyti árið 2030

Árið 2023 keyptum við 126 þúsund lítra af jarðefnaeldsneyti og var það 11% minna en árið 2022.

Nánari umfjöllun um loftslagsmarkmið og stöðu þeirra má finna í útgefnu loftslagsbókhalda Landsvirkjunar sem vottunarfyrirtækið Bureau Veritas hefur staðfest.

Vottanir og staðlar

Umhverfisstjórnun Landsvirkjunar er vottuð samkvæmt alþjóðlega umhverfisstjórnunarstaðlinum ISO 14001. Fyrirtækið leggur áherslu á samráð og samvinnu við starfsfólk fyrirtækisins og hagaðila og fylgist grannt með alþjóðlegum áherslum í umhverfismálum.

Losun Landsvirkjunar er rýnd og staðfest (með takmarkaðri vissu) af Bureau Veritas, samkvæmt staðlinum ISO 14064-3. Losun Landsvirkjunar hefur verið staðfest með þessum hætti fyrir árin 2008, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 og nú 2023. Þá hefur kolefnisbinding á vegum Landsvirkjunar verið staðfest (með takmarkaðri vissu) af Bureau Veritas fyrir árin 2020, 2021, 2022 og nú 2023 samkvæmt staðlinum ISO 14064-2.

Landsvirkjun hlaut á árinu hæstu einkunn alþjóðlegu umhverfissamtakanna CDP (áður Carbon Disclosure Project) fyrir stýringu eigin loftslagsáhrifa og afleiðinga loftslagsbreytinga á starfsemi fyrirtækisins. Landsvirkjun komst þar með annað árið í röð á A lista samtakanna yfir fyrirtæki sem eru leiðandi í loftslagsmálum á heimsvísu. Landsvirkjun skilaði fyrst inn upplýsingum um loftslagsstýringu fyrirtækisins til CDP árið 2016.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Samfélag

Sjálfbærniáherslur Öryggi og vellíðan starfsfólks og fagleg þjálfun
Jafnréttismál
Samvinna með nærsamfélögum

Samfélagsstefna

Landsvirkjun setti sér samfélagsstefnu árið 2022. Tilgangur hennar er að stuðla að jákvæðum samfélagsáhrifum og ábata af starfsemi fyrirtækisins, samhliða ábyrgri nýtingu auðlinda. Í stefnunni segir:

„Landsvirkjun er góður granni. Við komum fram af heiðarleika og virðingu og höfum að leiðarljósi að nærsamfélag njóti ávinnings af starfsemi okkar, allt frá undirbúningi verkefna í rekstur virkjana.

Við tökum virkan þátt í samfélaginu og styðjum við málefni og verkefni sem hafa jákvæð samfélagsáhrif.

Við leggjum áherslu á uppbyggileg samskipti og samvinnu ásamt því að miðla þekkingu um starfsemi fyrirtækisins með fjölbreyttum hætti.

Við erum leiðandi afl í samfélaginu og stuðlum að orkutengdri nýsköpun með sjálfbærni að leiðarljósi.“

Í samfélagsstefnunni er kveðið á um að hana skuli endurskoða eigi sjaldnar en þriðja hvert ár. Samfélagsstefnan var endurskoðuð á árinu og breytingar samþykktar í janúar 2024.

Unnið með samfélaginu

Starfsemi Landsvirkjunar hefur víðtæk áhrif í samfélaginu, ekki síst í nærsamfélagi við aflstöðvar fyrirtækisins. Eitt af stefnumiðum fyrirtækisins er að skapa stuðning og samstöðu með opnum samskiptum og samvinnu. Í öllum rekstrareiningum og í öllum framkvæmdaverkefnum er gerð hagsmunaaðilagreining og samskiptaáætlun, með það að markmiði að eiga sem best samskipti um starfsemina.

Deild nærsamfélags og náttúru starfar á sviði samfélags og umhverfis. Hlutverk hennar er m.a. að leiða vegferð fyrirtækisins í samfélagsmálum þvert á svið og deildir, með áherslu á virkni í nærsamfélagi aflstöðva. Endurspeglar deildin þannig það mikilvægi sem Landsvirkjun leggur á samskipti og framlag til samfélagsins.

Mannauðs- og jafnréttisstefna

Ný mannauðs- og jafnréttisstefna var samþykkt í upphafi árs 2024. Tilgangur hennar er að styðja við metnaðarfullt starfsumhverfi sem nærir öflugna liðsheild, árangur og hvetjandi starfsanda. Markmið stefnunnar er að starfsumhverfi fyrirtækisins stuðli að eftirsóknarverðri menningu sem einkennist af vellíðan, fjölbreytileika, jafnrétti, tækifærum til vaxtar og helgun starfsfólks. Stefnunni er ætlað að stuðla að framsæknum og eftirsóttum vinnustað og byggir hún á fjórum lykilköflum:

- Liðsheild og menning
- Jafnrétti og fjölbreytileiki
- Samvinna og samskipti
- Farsæld og sveigjanleiki

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Mannauðurinn

Landsvirkjun er með starfsemi víða um land, en ríflega helmingur starfsfólks starfar í höfuðstöðvum Landsvirkjunar í Reykjavík og annað starfsfólk á fimm starfssvæðum við þær fimmtán vatnsaflstöðvar, þrjár jarðvarmavirkjanir og tvær vindmyllur sem fyrirtækið starfrækir. Auk fastráðins starfsfólks og starfsfólks í hlutastarfi ræður Landsvirkjun fjölda ungmenna og háskólanema til sumarstarfa ár hvert.

Til að styðja við stefnumörkun fyrirtækisins og innleiðingu stefnunnar býður fyrirtækið upp á stjórnenda- og leiðtogaþjálfun. Markmið þeirrar þjálfunar er að styðja við vöxt stjórnenda í sínu hlutverki, styðja við aukna teymisvinnu og gera stjórnendum og teyimum betur kleift að styðja með skýrum og öflugum hætti við framtíðarsýn, stefnu og rekstur Landsvirkjunar. Samhliða stjórnendaþjálfun er boðið upp á faglega og framsækna þjálfun og fræðslu af ýmsum toga fyrir allt starfsfólks fyrirtækisins.

Jafnrétti

Í fyrirtækinu er starfandi jafnréttisnefnd undir formennsku forstjóra og hefur fyrirtækið skilgreint og birt jafnréttisáætlun til ársins 2024 í samræmi við lög 150/2020 um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna. Framkvæmdastjórn rýnir áætlunina árlega eða oftar ef þörf er á.

Landsvirkjun hefur sett sér að markmiði að tryggja jafna stöðu kynjanna á öllum stigum starfseminnar. Gætt er að jafnrétti hvað varðar framgang í starfi, ábyrgð og þátttöku í starfshópum sem og möguleika til endurmenntunar og þátttöku í fræðslu. Þá leggur fyrirtækið áherslu á að vinnustaðurinn sé fjölskylduvænn og að starfsfólk sæti ekki áreitni eða ofbeldi af kynbundnum eða kynferðislegum toga á vinnustaðnum. Landsvirkjun hefur skilgreint viðbragðsáætlanir fyrir einelti, kynferðislega áreitni og kynbundna áreitni og ofbeldi (EKKO).

Markmið og vottanir í jafnréttismálum

Á árinu 2021 náðist sá áfangi, í fyrsta sinn í sögu fyrirtækisins, að kynjahlutföll í framkvæmdastjórn urðu jöfn. Enn hallar þó á konur þegar horft er á stjórnendastöður almennt hjá fyrirtækinu, en heildarhlutfall kvenstjórnenda hjá Landsvirkjun var 39% í árslok 2023 og 39% í lok árs 2022.

Landsvirkjun greiðir jöfn laun fyrir sömu eða jafn verðmæt störf. Fyrirtækið vinnur í samræmi við jafnlaunastaðalinn ÍST 85:2012 og er jafnlaunakerfi fyrirtækisins vottað. Á árinu 2023 hlaut fyrirtækið enn fremur í níunda skiptið gullmerki Jafnlaunaúttektar PwC. Úttektin leiddi í ljós að munur á grunn- og heildarlaunum karla og kvenna var innan þeirra marka sem PwC setur um góðan árangur í jafnlaunamálum. Í úttektinni mældust grunnlaun karla 0,07% hærrí en grunnlaun kvenna og heildarlaun karla voru 0,5% hærrí en heildarlaun kvenna.

Öryggis- og heilsustefna

Ný öryggis- og heilsustefna Landsvirkjunar var samþykkt í upphafi árs 2024. Tilgangur hennar er að skapa vinnustað þar sem öryggi og heilsa starfsfólks eru í forgangi. Markmiðið er öruggt og heilsusamlegt vinnuumhverfi sem stuðlar að vellíðan á vinnustað og heilbrigðri vinnustaðamenningu. Stjórn Landsvirkjunar setur stefnuna, að fenginni tillögu frá forstjóra fyrirtækisins.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Stefna Landsvirkjunar er að vera í fararbroddi í öryggis- og heilsumálum. Markmiðið er að skapa öruggt og heilsusamlegt vinnuumhverfi, með áherslu á að fyrirbyggja slys og atvinnutengda sjúkdóma sem valda eða geta valdið varanlegum skaða. Áhersla er lögð á vellíðan starfsfólks og heilbrigða vinnustaðameningu. Öll störf eru áhættumetin og stjórn er höfð á líkamlegri og sálfélagslegri áhættu, nauðsynleg varnarlög eru til staðar og óásættanleg áhætta er ekki tekin. Starfsfólk skal vita að öryggi þess hefur alltaf forgang og áhersla er lögð á skýra ábyrgð stjórnenda. Í því skyni eiga sér stað opin og heiðarleg samskipti við innri og ytri hagsmunaaðila um öryggi og heilsu. Mælikvarðar öryggis- og heilsustefnunnar eru eftirfarandi:

-H-200 fyrir starfsfólk Landsvirkjunar (markmið: 0)

-H-200 fyrir verktaka á starfssvæðum Landsvirkjunar (markmið: 0)

Markmið í öryggis- og heilsumálum

Til að styðja við árangur hefur Landsvirkjun sett sér markmið í málaflokknum. Neðangreind markmið eru úr eldri öryggis-, heilsu- og vinnuverndarstefnu sem var í gildi árið 2023.

	2023	2022
Fjarveruslys/200.000 vinnustundir = 0 (starfsfólk)	0,89	0,64
Fjarveruslys/200.000 vinnustundir = 0 (verktakar stærri verk)	0	Ekki mælanl vegna of fárra stunda

Andleg heilsa starfsfólks

Sálfélagslegt áhættumat var unnið í samstarfi við ytri sérfræðinga og var þar rýnt í áhættuþætti í hinum ólíku störfum innan Landsvirkjunar. Sjónum var einkum beint að þáttum á borð við streitu, stjórnun og atriði sem snúa að vinnuaðstöðu.

Vottanir og staðlar í öryggis-, heilsu- og vinnuverndarmálum

Landsvirkjun er vottuð samkvæmt öryggis-, heilsu- og vinnuverndarstaðlinum ISO 45001, en staðallinn gerir kröfur um að unnið sé stöðugt að umbótum á öryggi, heilsu og vinnuvernd starfsfólks. Starfsemi Landsvirkjunar m.t.t. krafna í staðlinum er tekin út árlega og viðhelt fyrirtækið vottun á ISO 45001 á árinu.

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins

Landsvirkjun hefur tekið upp ákvæði flokkunarreglugerðar Evrópusambandsins (e. EU Taxonomy) í starfsemi sína og gefur nú út í fyrsta skipti sjálfbærniupplýsingar á grundvelli hennar.

Samkvæmt 1. gr laga nr. 25/2023, um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar sem innleiða reglugerð ESB nr. 2020/852 í íslenskan rétt, er Landsvirkjun skylt að upplýsa um hlutfall lykilmælikvarða af atvinnustarfsemi sem telst vera umhverfislega sjálfbær út frá viðmiðum reglugerðarinnar.

Í starfsemi Landsvirkjunar er sjálfbærni höfð að leiðarljósi og telur fyrirtækið að stærsta framlag þess til þess að stuðla að sjálfbærri þróun sé að taka ábyrgð í loftslagsmálum, en þar er græn orka í lykilhlutverki. Um leið og fyrirtækið leggur sitt af mörkum til loftslagsmála ætlar það sem fyrr að vanda til verka og ganga vel um náttúruna.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Markmið flokkunarreglugerðar Evrópusambandsins er að koma á samræmdu flokkunarkerfi sem skilgreinir hvaða starfsemi teljist vera umhverfislega sjálfbær. Það er metið út frá tæknilegum matsviðmiðum sem koma fram í framseldri reglugerð ESB nr. 2021/2139. Reglugerðin á að stuðla að gagnsæi í sjálfbærniupplýsingagjöf og beina fjármagni í sjálfbæra starfsemi, en það er grundvöllur þess að Evrópusambandið geti náð þeim markmiðum sem sett voru fram í Græna sáttmálanum.

Til þess að fyrirtæki geti talist umhverfislega sjálfbær í skilningi reglugerðarinnar þurfa þau að uppfylla viðmið fyrir umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi skv. 3. gr. hennar. Atvinnustarfsemin þarf að stuðla verulega að einu eða fleiri umhverfismarkmiðum, en um leið ekki vinna gegn öðrum markmiðum og hlíta tæknilegum matsviðmiðum. Hún þarf einnig að vera í samræmi við lágmarksverndarráðstafanir.

Flokkunarreglugerðin krefur fyrirtæki um að birta upplýsingar um hlutfall af tekjum, fjárfestingum og rekstrargjöldum í starfsemi sem uppfyllir skilyrði um umhverfislega sjálfbærni. Til að uppfylla þær kröfur þarf starfsemin að teljast vera hæf (e. eligible) og samræmd (e. aligned). Reglugerðin tók gildi á Íslandi 1. júní 2023 með lögum nr. 25/2023 og gildir fyrir uppgjörsárið 2023.

Grundvöllur skýrslugerðar

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Einnig samræmist hann viðbótarkröfum í lögum um ársreikninga og þar undir fellur grein 66d um ófjárhagslegar upplýsingar, NFRD. Reikningsskilin eru birt í bandaríkjadöllum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum bandaríkjadala nema að annað sé tekið fram. Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar krefjast þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Á árunum 2022 og 2023 hefur Landsvirkjun unnið að því að innleiða flokkunarreglugerð Evrópusambandsins fyrir starfsemi fyrirtækisins. Ferlið hefur jafnframt falið í sér samtal við sambærileg fyrirtæki um túlkun á kröfum og nálgun flokkunarkerfisins. Evrópusambandið hefur gefið út leiðbeiningar en það er nokkur óvissa um hvernig túlka ber ýmsa hluta krafanna og í gangi er ferli við að skýra ýmis vafaatriði. Landsvirkjun fylgist vel með og allar upplýsingar eru birtar á þeim grundvelli að breytingar og/eða þróun á reglugerðinni geta haft áhrif á mat fyrirtækisins á hversu samræmd starfsemin er.

Hæf starfsemi

Landsvirkjun hefur lagt mat á hvaða þættir starfseminnar falla undir flokkunarreglugerðina samkvæmt ákvæðum hennar, þ.e. hvaða hluti starfseminnar telst vera hæfur (e. eligible). Við það mat kom í ljós að raforkuframleiðsla úr vatnsorku, raforkuframleiðsla úr jarðvarmaorku og raforkuframleiðsla úr vindorku telst kjarnastarfsemi Landsvirkjunar og er hæf starfsemi í skilningi reglugerðarinnar. Við matið var tekið tillit til fjárhagslegs mikilvægis.

Samræmd starfsemi

Til þess að starfsemi geti talist uppfylla skilyrði flokkunarreglugerðarinnar um að vera umhverfislega sjálfbær þarf hún að vera verulegt framlag (e. substantial contribution) til eins af þeim sex umhverfismarkmiðum sem sett eru fram í reglugerðinni og valda ekki umtalsverðu tjóni á hinum markmiðunum fimm (e. do no significant harm). Svo starfsemi geti talist samræmd þarf að uppfylla tæknileg matsviðmið sem þarf að uppfylla fyrir hverja og eina starfsemi sem metin er hæf. Þar að auki þarf starfsemin að uppfylla lágmarks verndarráðstafanir tengdar mannréttindum og stjórnarháttum (e. minimum safeguards).

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Verulegt framlag

Raforkuframléiðsla úr vatnsorku

Stærstur hluti orkuvinnslu Landsvirkjunar kemur frá vatnsafl. Sett eru fram þrjú viðmið til að sýna fram á verulegt framlag til þess að draga úr loftslagsbreytingum, en starfsemin þarf að vera í samræmi við a.m.k. eitt þeirra. Eitt þriggja viðmiðanna er að losun gróðurhúsalofttegunda á vistferlinum fyrir raforkuframléiðslu úr vatnsafl sé minni en 100g CO₂-ígilda/kWst. Rekstrarlosun vegna starfsemi Landsvirkjunar, þ.m.t. allra vatnsaflstöðva fyrirtækisins árið 2023, var 3,3g CO₂-ígilda/kWst og hefur verið yfirfarin og staðfest af óháðum þriðja aðila skv. ISO 14064-1:2018.

Þá hefur Landsvirkjun látið vinna vistferilsgreiningar á fjórum vatnsaflstöðvum og var kolefnisspor í öllum tilvikum langt undir fyrrnefndum viðmiðum. Þær niðurstöður og staðfestar upplýsingar um losun á rekstrartíma allra vatnsaflstöðva sýna að kolefnisspor allra vatnsaflstöðva fyrirtækisins var langt undir fyrrnefndum viðmiðum. Fyrir þær stöðvar sem eru án vistferilsgreiningar er einnig notast við seinni tvö viðmiðin: annars vegar viðmiðið um að aflstöðin sé rennslisstöð (e. run-of-river plant) og sé ekki með tilbúið uppistöðulón og hins vegar þriðja viðmiðið, sem var notað fyrir þær stöðvar sem eru ekki rennslisstöðvar og ekki eru til vistferilsgreiningar fyrir. Það viðmið snýr að því að aflþéttni stöðvarinnar á móti flatarmáli uppistöðulóns skuli vera yfir 5 W/m². Matið sýnir að rekstur allra vatnsaflstöðva okkar er í samræmi við þessi viðmið.

Raforkuframléiðsla úr jarðvarmaorku

Til að raforkuframléiðsla úr jarðvarmaorku sé verulegt framlag til mildunar loftslagsbreytinga þarf losun gróðurhúsalofttegunda á vistferlinum að vera minni en 100g CO₂-ígilda/kWst. Losun vegna starfsemi Landsvirkjunar, þ.m.t. rekstri allra jarðvarmastöðva fyrirtækisins árið 2023, var 3,3g CO₂-ígilda/kWst. Niðurstaðan hefur verið yfirfarin og staðfest af óháðum þriðja aðila skv. ISO 14064-1:2018. Landsvirkjun hefur látið vinna vistferilsgreiningu fyrir Þeistareykjastöð, sem sýnir að kolefnisspor stöðvarinnar er 12,8g CO₂ ígilda/kWst. Niðurstöður greiningarinnar og staðfestar upplýsingar um losun á rekstrartíma Kröflustöðvar og Bjarnarflagsstöðvar sýna að þær aflstöðvar eru einnig langt undir viðmiðinu um 100g CO₂-ígilda/kWst. Matið sýnir því að rekstur allra jarðvarmastöðva fyrirtækisins er í samræmi við þetta viðmið.

Raforkuframléiðsla úr vindorku

Fyrir raforkuframléiðslu úr vindorku nægir að atvinnustarfsemin framleiði raforku úr vindorku. Rekstur vindmylla Landsvirkjunar er því í samræmi við viðmið reglugerðarinnar.

Ekki valda umtalsverðu tjóni

Aðlögun að loftslagsbreytingum

Veðurfar og breytingar á loftslagi eru lykilþættir sem horft er til við þróun nýrra verkefna sem og í vinnsluáætlunum í rekstri Landsvirkjunar. Loftslagsáhættuþættir eru metnir með hliðsjón af sögulegum gögnum sem og framtíðarsviðsmyndum. Mat á loftslagsáhættuþáttum er hluti af þróun nýrra verkefna og daglegri starfsemi aflstöðva fyrirtækisins. Áhættugreining vegna áhrifa loftslagsbreytinga á rekstur fyrirtækisins er samþætt allri annarri áhættugreiningu í starfsemi Landsvirkjunar. Fyrirtækið vaktar veðurfarsbreytingar og taka áhættugreiningar vegna loftslagsbreytinga tillit til langvinnrar og bráðrar hættu vegna breytinga á hitastigi, vindi og vatni, með tilliti til staðsetningar. Frekari upplýsingar má finna í CDP skýrslu fyrirtækisins. Í ljósi þessa telur Landsvirkjun að viðmiðin séu uppfyllt.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Sjálfbær notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda

Viðmið tengd sjálfbærri notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda vísa í vatnatilskipun Evrópu fyrir raforkuframleiðslu úr vatns- og jarðvarmaorku, með viðbættum kröfum fyrir nýjar vatnsaflstöðvar.

Vatnatilskipun Evrópu (e. Water Framework Directive) tók gildi í ríkjum Evrópusambandsins árið 2000 en varð formlega hluti af EES samningnum árið 2009. EFTA ríkin drógu á sínum tíma í efa að tilskipunin væri hluti af EES samningnum og fór málið fyrir ESA og EFTA dómstólinn. Niðurstaðan var að tilskipunin væri hluti af samningnum.

Vegna þessa hófu EFTA ríkin vinnu við tilskipunina seinna en aðildarríki Evrópusambandsins og munu því uppfylla öll ákvæði hennar síðar en þau. Vatnatilskipunin var innleidd í íslensk lög árið 2011 með lögum um stjórn vatnamála (36/2011). Umhverfisstofnun er það stjórnvald sem er ábyrgt fyrir framkvæmd laganna og útgáfu vatnaáætlunar. Fyrsta vatnaáætlun, fyrir árin 2022 til 2027, var samþykkt og gefin út í apríl 2022. Áætlunin fór í kynningu árið 2021 og var samþykkt og staðfest af ráðherra ári síðar.

Landsvirkjun vinnur samkvæmt vatnaáætlun þegar kemur að öllum vatnshlotum þar sem hún starfrækir virkjanir. Fyrirtækið hefur hafið vinnu við gagnaöflun um vatnshlot á starfssvæðum sínum. Sú vinna fer fram hjá óháðum rannsóknastofnunum. Í framhaldinu verður gerð tillaga að flokkun vatnshlota á starfssvæðum Landsvirkjunar. Þá verður vistfræðilegt ástand eða vistmegin vatnshlotanna metið. Þessu til viðbótar verða kortlagðar leiðir til bæta ástand vatnshlota sem ekki ná viðunandi ástandi eða vistmegni. Umhverfisstofnun mun flokka hlotin og meta ástand þeirra.

Landsvirkjun starfar í samræmi við fyrsta vatnahring, vatnaáætlunar Íslands 2022-2027. Landsvirkjun bendir þó á að lög um stjórn vatnamála hafa ekki komið að fullu til framkvæmda á Íslandi og ekki er gert ráð fyrir að þau verði komin að fullu til framkvæmda fyrr en í öðrum hring vatnaáætlunar sem lýkur árið 2033.

Umskipti yfir í hringrásarhagkerfi

Viðmið tengd umhverfismarkmiðinu „umskipti yfir í hringrásarhagkerfi“ eiga einungis við raforkuframleiðslu úr vindorku fyrir starfsemi Landsvirkjunar. Viðmiðið er nokkuð viðtækt. Gerðar eru kröfur um að í starfseminni sé lagt mat á tiltækileika. Einnig skal eftir föngum notaður búnaður og íhlutir sem endast lengi, hægt er að endurvinna og auðvelt er að taka í sundur og endurnýja.

Landsvirkjun leggur sig fram um að sinna viðhaldi aflstöðva sinna eins vel og kostur er, til að hámarka líftíma þeirra og viðhalda virði þeirra auðlinda sem í þær fóru. Helstu áskoranir snúa að endurvinnslu á vindmylluspöðum. Landsvirkjun mun halda áfram að leggja sitt af mörkum til að styðja við hringrásarhagkerfið og finna vindmylluspöðum besta mögulegan farveg við lok líftíma. Í ljósi þessa telur Landsvirkjun að viðmiðin séu uppfyllt.

Mengunarvarnir og eftirlit með mengun

Viðmið tengd umhverfismarkmiðinu „mengunarvarnir og eftirlit með mengun“ eiga einungis við raforkuframleiðslu úr jarðvarmaorku. Í starfrækslu jarðvarmaorkukerfa með háu vermi eru gerðar kröfur um fullnægjandi hreinsunarkerfi til að draga úr losun og ná þannig þeim viðmiðunarmörkum fyrir loftgæði sem sett eru fram í tilskipunum Evrópuþingsins og ráðsins 2004/107/EB og 2008/50/EB. Þær tilskipanir eru hluti af lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, 7/1998. Í ljósi þessa telur Landsvirkjun að viðmiðin séu uppfyllt.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Vernd og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa

Viðmiðin sem varða vernd og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa fela í sér að unnið sé mat á umhverfisáhrifum (MÁU) í samræmi við tilskipun 2011/92/EU og eiga þau við alla starfsemi Landsvirkjunar sem fellur undir flokkunarreglugerðina. Einnig fela þau í sér innleiðingu mótvægisáðgerða áður en starfsemi hefst. MÁU er forsenda starfsleyfa í ESB og EES og hefur þar af leiðandi verið framkvæmt fyrir öll verkefni eftir að lögin tóku gildi. Landsvirkjun er einungis með starfsemi á Íslandi, sem er hluti af EES.

Að því er varðar starfrækslu á eða nálægt svæðum sem eru viðkvæm m.t.t. líffræðilegrar fjölbreytni er gerð krafa um að viðeigandi mat, eftir atvikum, hafi farið fram í samræmi við tilskipanir 2009/147/EB, um verndun villtra fugla og 92/43/EB, svokallaða vistgerðartilskipun. Þær tilskipanir sem vísað er til hafa ekki verið teknar upp í EES-samninginn og ekki verður séð að til standi að innleiða þær í íslensk lög. Af þessum sökum getur Landsvirkjun að óbreyttu ekki birt fullnægjandi upplýsingar þar sem ekki er unnt að segja til um hvort „viðeigandi mat“ hafi farið fram hér á landi á grundvelli þessara tilskipana. Landsvirkjun telur að starfsemi fyrirtækisins samræmist kröfum sem gerðar eru til fuglaverndar og verndunar vistkerfa hér á landi, en á Íslandi gilda lög nr. 60/2013 um náttúruvernd og taka þau til verndunar svæða sem mikilvæg eru fyrir verndun fugla og vistkerfa. Landsvirkjun hefur tryggt að starfsemin uppfylli að fullu þau lög og reglugerðir sem eru í gildi á Íslandi.

Lágmarkskröfur um mannréttindi og stjórnarhætti

Landsvirkjun hagar starfsemi sinni á þann veg að hún hafi ekki neikvæð áhrif á mannréttindi, þar með talin réttindi á vinnumarkaði.

Landsvirkjun lét framkvæma gatagreiningu á hlítni fyrirtækisins við þær kröfur sem settar eru fram í flokkunarreglugerðinni þegar kemur að lágmarksviðmiðum á sviði mannréttinda og stjórnarháttá. Í greiningunni kom fram að Landsvirkjun er vel búin undir þær kröfur sem settar eru fram. Í kjölfarið voru settar fram nokkrar tillögur að úrbótum sem allar verða að teljast minniháttar og verður unnið að í kjölfarið. Landsvirkjun telur sig því uppfylla þær kröfur sem gerðar eru til fyrirtækisins í flokkunarreglugerðinni um mannréttindi og stjórnarhætti. Landsvirkjun hefur á síðustu árum innleitt ákveðnar reglur, viðbragsáætlanir, innri stefnur og sáttmála, sem taka á þessum málefnum. Þar má m.a. nefna siðareglur fyrirtækisins, siðareglur birgja, viðbragðsáætlun og varnir gegn ámælisverðri hegðun, viðbragðsáætlun EKKO, mannauðs- og jafnréttisstefnu, UN Global sáttmálann, starfsreglur stjórnar, birgjamat og keðjuábyrgðarákvæði í samningum.

Lykilmælikvarðar

Landsvirkjun mun fylgja þróun ramma flokkunarreglugerðarinnar og laga sig að kröfum og skýringum. Þetta gæti haft áhrif á mat og lykilmælikvarða á næstu árum. Í þeim tilvikum þar sem tilskipanir Evrópusambandsins hafa ekki verið innleiddar í íslenskan rétt er ekki hægt að birta umræddar upplýsingar.

Velta

Fyrir lykilmælikvarða tengda tekjum hefur Landsvirkjun skilgreint þá hagrænu starfsemi sem fellur undir flokkunarkerfið í samræmi við rökstuðning hér að ofan. Velta Landsvirkjunar eru rekstrartekjur tengdar vinnslu endurnýjanlegrar orku og tekjustreymi tengt raforkusölu, þ.m.t. sölu á upprunaábyrgðum og innleystum áhættuvörnum. Tekjur, aðrar en þessar, falla ekki undir flokkunarkerfið fyrir umhverfissjálfbæra starfsemi og eru í samræmi við aðrar tekjur í rekstrarreikningi.

Viðauki II: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Fjárfestingar

Til lykilmælikvarða fjárfestinga sem falla undir flokkunarkerfi Evrópusambandsins teljast beinar fjárfestingar í nýjum aflstöðvum, eignfærðar fjárfestingar vegna endurbóta á aflstöðvum og eignfærður undirbúningskostnaður, sjá skýringar nr. 9 og 10. Þær fjárfestingar sem eru undanskildar eru vegna kaupa á öðrum eignum en aflstöðvum og einnig undirbúningskostnaður vegna virkjana sem ekki eru langt komnar í undirbúningi og ólíklegt er að byrjað verði að reisa innan fimm ára.

Rekstrargjöld

Til lykilmælikvarða vegna rekstrargjalda sem falla undir flokkunarkerfið teljast rekstrargjöld sem snúa að beinum viðhaldskostnaði aflstöðva, flutningskostnaði raforku, kostnaði vegna rannsókna og þróunar og kostnaði vegna ræstinga á starfsstöðvum. Flutningskostnaður raforku er beintengdur sölu á umhverfisvænni raforku og flutningskerfi Landsnets hf. Kostnaður vegna afskrifta og virðisrýrnunar er ekki innifalinn í framsetningu á rekstrargjöldum.

Tölur sem sýna lykilmælikvarða fylgja hér á eftir.

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins

Velta

Atvinnustarfsemi (1)	Númer (2)	Heildarvelta (3)	Hlutfall veltu (4)	Viðmið fyrir verulegt framlag				Viðmið fyrir verulegt tjón ("Veldur ekki verulegu tjóni")				Lágmarkis verndarráðstafaðir (17)	Hlutfall veltu sem fellur að flokkunar-kerfinu, ár 2023 (18)	Hlutfall veltu sem fellur að flokkunar-kerfinu, ár 2022 (19)	Flokkur (starfssemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur "(umbreytingarstarfsemi)" (21)				
				Mótvægi við loftslagsbreytingar (5)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (6)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (10)	Mótvægi við loftslagsbreytingar (11)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (12)						Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (16)
NACE		USD milljónir	%	%	%	%	%	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	%	E	T
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																				
A.1. Velta frá umhverfissjálfbærri starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfin)																				
4.5. Raforkuframleiðsla úr vatnsorku	D35.1.1	600,1	91,3%	100,0%										J	J	-	-	J	J	91,5%
4.6. Raforkuframleiðsla úr jarðvarmaorku	D35.1.1	55,6	8,5%	100,0%										J	J	-	J	J	J	8,5%
4.3. Raforkuframleiðsla úr vindorku	D35.1.1	0,3	0,0%	100,0%										J	J	J	-	J	J	0,0%
Heildarvelta af umhverfissjálfbærri starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu) (A.1.)		655,9	99,8%	100,0%																100,0%
A.2. Velta frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																				
Heildarvelta frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (A.2.)		0,0	0,0%																	0,0%
Samtals (A1. + A.2.)		655,9	99,8%																	100,0%
B. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR EKKI YFIR																				
Velta frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær ekki yfir (B)		1,5	0,2%																	
Samtals (A + B)		657,4	100,0%																	

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins

Fjárfestingar

				Viðmið fyrir verulegt framlag				Viðmið fyrir verulegt tjón ("Veldur ekki verulegu tjóni")													
Atvinnustarfsemi (1)	Númer (2)	Fjárfestingar alls (3)	Hlutfall fjárfestinga (4)	Mótvægi við loftslagsbreytingar (5)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (6)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (10)	Mótvægi við loftslagsbreytingar (11)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (12)	Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (16)	Lágmarkis verndarráðstafanir (17)	Hlutfall fjárfestinga sem falla að flokkunarkerfinu, ár 2023 (18)	Hlutfall fjárfestinga sem fellur að flokkunarkerfinu, ár 2022 (19)	Flokkur (starfssemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur "(umbreytingarstarfsemi)" (21)	
																					NACE
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																					
A.1. Umhverfissjálfbær starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu)																					
		D35.1.1	30,4	53,2%	100,0%					J	J	-	-	J	J	J	69,0%				
		D35.1.1	12,7	22,2%	100,0%					J	J	-	J	J	J	J	28,8%				
		D35.1.1	1,0	1,7%	100,0%					J	J	J	-	J	J	J	2,2%				
			44,0	77,1%	100,0%												100,0%				
A.2. Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																					
			0,0	0,0%													0,0%				
			44,0	77,1%													100,0%				
B. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR EKKI YFIR																					
			13,1	22,9%																	
			57,1	100,0%																	

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins

Rekstrargjöld

				Viðmið fyrir verulegt framlag				Viðmið fyrir verulegt tjón ("Veldur ekki verulegu tjóni")												
Atvinnustarfsemi (1)				Mótvægi við loftslagsbreytingar (5)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (6)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (10)	Mótvægi við loftslagsbreytingar (11)	Aðlögun að loftslagsbreytingum (12)	Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Liffræðileg fjölbreytni og vistkerfi (16)	Lágmarkis verndarráðstafanir (17)	Hlutfall rekstrar-gjalda sem falla að flokkunar-kerfinu, ár 2023 (18)	Hlutfall rekstrar-gjalda sem falla að flokkunar-kerfinu, ár 2022 (19)	Flokkur (starfs-semi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur "(umbreytingarstarfsemi)" (21)
				%	%	%	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	%	E	T	
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																				
A.1. Umhverfissjálfbær starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu)																				
4.5. Raforkuframleiðsla úr vatnsorku	D35.1.1	USD milljónir	%							J	J	-	-	J	J	87,4%				
4.6. Raforkuframleiðsla úr jarðvarmaorku	D35.1.1	8,2	12,5%	100,0%						J	J	-	J	J	J	12,5%				
4.3. Raforkuframleiðsla úr vindorku	D35.1.1	0,0	0,1%	100,0%						J	J	J	-	J	J	0,1%				
Rekstrargjöld starfsemi sem er umhverfissjálfbær (sem fellur að flokkunarkerfinu) (A.1.)		65,3	100,0%	100,0%												100,0%				
A.2. Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																				
Rekstrargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (A.2.)		0,0	0,0%													0,0%				
Samtals (A1. + A.2.)		65,3	100,0%													100,0%				
B. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR EKKI YFIR																				
Rekstrargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær ekki yfir (B)		0,0	0,0%																	
Samtals (A + B)		65,3	100,0%																	